

नित्य प्रार्थना

नित्य प्रार्थना

: प्रकाशक :

ब्रह्मलीन अष्टम महंत प.पू. श्री नारायणदासजी महाराजश्री प्रेरीत
अने वर्तमान महंत प.पू. श्री रामदासजी महाराजश्रीनां शुभाषिर्वाट सह

SHREE SANTRAM BHAKTA SAMAJ, U.S.A.

P. O. Box 32155

Newark, New Jersey 07102

Phone : (732) 906 - 0792 Fax : (908) 486 - 6082

Website: www.santram.org

Email: info@santram.org

- सहयोग : अ.सौ. स्वातीबेन अने
लद्राक्षकुमार पी. पटेल परिवार
California, U.S.A.
- प्रकाशन : संतराम महापूर्णिमा सत्संग नं. ४९
मार्च २८, २००९
- प्रकाशक : श्री संतराम भक्त समाज, यु.एस.अ.
P. O. Box 32155
Newark, New Jersey 07102
Phone : (732) 906 - 0792
Fax : (908) 486 - 6082
Website: www.santram.org
Email: info@santram.org

॥ શ્રી સંતરામ મહારાજ સત્ય છે ॥

યોગિરાજ અવધૂત
શ્રી સંતરામ મહારાજની
દિવ્ય અખંડ જ્યોતિના શુભાધિવાદિ

માનવ સત્કર્મ, સદ્ગુણ વિકાસ દ્વારા ધર્મ, અધ્યાત્મના માર્ગે આગળ વધી શકે છે. માનવજન્મ દુર્લભ છે. માનવમાં બુદ્ધિતત્ત્વ મહત્ત્વનું, આગવું છે, આની મદદથી જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ, માનવ ગુણોનો વિકાસ કરી શકે છે. ગુણવિકાસ દ્વારા માનવ દિવ્યજીવન તરફ ગતિ કરી શકે છે. જીવન નિયમમાં, સમજમાં, સતત આત્મવિકાસમાં ગતિ કરે તો, આત્મશોધન દ્વારા તે ભીતર-બાહ્ય પરમાત્મા છે તેની પ્રાપ્તિ કરી શકે છે.

નિયમના જીવનમાં સ્નાન, પૂજા, પાઠ પારાયણ, જપ, ધ્યાન મહત્ત્વના છે. એ દ્વારા સજાગતા, એકાગ્રતા પ્રાપ્ત થાય છે. એકાંતમાં નિત્યક્રમના નિયમથી પરશાંતિનો અનુભવ થાય છે. પાઠ, પારાયણ, સ્વાધ્યાય, સત્સંગ કરવામાં આવે તો અંતર અનુભૂતિ થાય છે. આ અંતરની અનુભૂતિ એ જ પ્રભુકૃપા, અમૃતવર્ષા છે. નિત્ય પાઠ, ભક્તસમુદાયના સામુહિક પાઠથી એક સાત્ત્વિક ભાવ, વાતાવરણ, પરમાણુ નિર્માણ થાય છે. આવા પાઠના સમયે ગુરુની આરાધના ઉપાસનાથી ઈશ્વરાનુભૂતિ થાય છે.

યોગીરાજ અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજ સિદ્ધયોગી, દત્તાત્રેયાવતાર, ભક્તો પર કૃપાવર્ષા કરવા સ્મરણ કરતાં હાજરાહજૂર છે.

અ.સૌ. સ્વાતીબેન અને ભદ્રાક્ષકુમાર પટેલ પરિવાર, (California) દ્વારા શ્રી સંતરામ ભક્ત સમાજ-યુ.એસ.એ.નાં મહાપૂર્ણિમા સત્સંગ પર્વે “નિત્ય પ્રાર્થના” નું પ્રકાશન સૌને નિત્યપાઠ માટે પ્રેરણાદાયી બનાવે તેવી ભાવના.

નિત્યપાઠ નિત્યના ભૌતિકજીવનમાં એક દિશા ચીંધનાર બનો, નિત્યક્રમ-નિત્યપાઠમાં પ્રાર્થનાનો ભાવ છે. આ પ્રાર્થના પ્રભુના ગુણાનુવાદ છે. પ્રભુ જ એના ગુણાનુવાદ કરનાર ભક્તની પાછળ પાછળ આવે છે. આત્મવિકાસના માર્ગમાં સહુ અગ્રેસર બનો એવી શુભભાવના.

રામદાસ મહારાજ

મહંત શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદ.

મહાપૂર્ણિમા, સંવત : ૨૦૬૫

અનુક્રમણિકા

૧	શ્રી ગુરુપાદુકાસ્તવન	૨
૨	શ્રી મંગલમ્	૨
૩	શ્રી સંતરામ સ્તોત્રમ્	૩
૪	શ્રી સંતરામસ્તોત્રમ્	૬
૫	શ્રી સંતરામ પ્રાતઃસ્મરણં સ્તોત્રમ્	૭
૬	શ્રી સંતરામાષ્ટકમ્	૮
૭	શ્રી સંતરામગુરુ પંચકસ્તોત્રમ્	૯
૮	શ્રી વિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્રનામસ્તોત્રમ્	૯
૯	શ્રી હનુમાન ચાલીસા	૨૨
૧૦	શ્રી સંતરામ ચાલીસા	૨૪
૧૧	શ્રી દત્તબાવની	૨૬
૧૨	શ્રી સંતરામ નારાયણ ચાલીસા	૨૮
૧૩	શ્રી સંતરામ બાવની	૩૦
૧૪	અથ શ્રી શિવમહિમ્નઃસ્તોત્રમ્	૩૨
૧૫	આરતી	૩૮
૧૬	શ્રી રામસ્તુતિ	૩૯
૧૭	કરદર્શન	૪૧
૧૮	પૃથ્વી વંદન	૪૧
૧૯	સુપ્રભાતમાં શુભ માગણી	૪૧
૨૦	ગુરુને નમસ્કાર	૪૧
૨૧	સ્નાન કરતી વખતે બોલવાનો શ્લોક	૪૧
૨૨	દીપ દર્શન	૪૨
૨૩	ગણપતિ સ્તુતિ	૪૨
૨૪	વિષ્ણુ સ્તુતિ	૪૨
૨૫	સૂર્ય સ્તુતિ	૪૨
૨૬	શંકર સ્તુતિ	૪૩
૨૭	દેવી સ્તુતિ	૪૩
૨૮	જમતી વખતે બોલવાનો શ્લોક	૪૩
૨૯	શયન સમયે	૪૩

॥ ॐ ॥

॥ श्री संतराम मडाराज सत्य छे ॥

कस्तुरीतिलकं ललाटपटले वृक्षःस्थले कौस्तुभं
नासाग्रे वरभौक्तिकं करतले वेषु करे कंकणम्
सर्वांगे हरियंदन सुललितं कंठे य मुक्तावली
गोपस्त्री परिवेष्टितो विजयते गोपाल यूडामणिः.

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णु, गुरुर्देवो महेश्वर;
गुरुरेव परंब्रह्म तस्मै श्री गुरुवे नमः

विघ्नेश्वराय वरदाय सुरप्रियाय,
लंबोदराय सकलाय जगत् छिताय;

नागाननाथ श्रुतियज्ञ विभूषिताय;
गौरीसुताय गणनाथ नमो नमस्ते.

शान्ताकारं भूजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं,
विश्वाधारं गगनसद्रशं मेघवर्णं शुभांगम;
लक्ष्मीकांत कमलनयनं योगिभिःध्यान गम्यं,
वन्दे विष्णु त्वत्प्रयत्नं सर्वलोकैकनाथम्.

श्री संतराम मडाराजकी जय

श्री लक्ष्मणदास मडाराजकी जय

श्री यतुरदास मडाराजकी जय

श्री जयरामदास मडाराजकी जय

श्री मुगटराम मडाराजकी जय

श्री माणोकदास मडाराजकी जय

श्री जानकीदास मडाराजकी जय

श्री नारायणदास मडाराजकी जय

श्री रामदास मडाराजकी जय

अभंड आनंद देवकी जय

सर्व संतोकी जय

श्री रामचंद्र देवकी जय

सतगुरु स्वामी अंतर्यामी

अरज लियो मडाराजो.

॥ श्री गुरुपादुकास्तवन ॥

नालीकनीकाशपदादताभ्यां नारी विमोहादिनिवारकाभ्याम् १
 नमज्जनाम्बीष्टततिप्रदाभ्यां नमोनमः श्री गुरु पादुकाभ्याम्
 शमादिषट्कप्रदवैभवाभ्याम् समाधिदानप्रतदीक्षिताभ्याम् २
 रमाधवाडग्निस्थिरभक्तिदाभ्यां नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 नृपालि मौलिप्रजरत्नकान्ति- सरिद्विराजउषकन्यकाभ्याम् ३
 नृपत्वदाभ्यां नतलोकपडकते नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 अनंतसंसार समुद्रतार-नौकायिताभ्यां गुरुभक्तिदाभ्याम् ४
 वैराग्य साम्राज्यदपूजनाभ्यां नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 पापान्धकारार्कपरंपराभ्यां तापत्रयाहीन्द्र भगेश्वराभ्याम् ५
 ज्ञानाब्धिसंशोषणभाडाभ्याम् नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 कवित्ववाराशिनिशाकराभ्यां दारिद्र्यदावाभ्युदमालिकाभ्याम् ६
 दूरीकृतानप्रविपत्तिभ्यां नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 नता ययोः श्रीपतितां समीयुः कदाचिदप्याशुदरिद्रवर्षाः ७
 मूकश्चवायस्पतितांछिताभ्यां नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 कामादि सर्प व्रज भंजकाभ्यां विवेक वैराग्य निधिःप्रदाभ्याम् ८
 बोधप्रदाभ्यां द्रुतमोक्षदाभ्यां नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम्
 स्वर्चापराणामभिलेष्टदाभ्यां स्वाहासहायाक्षधुरंधराभ्याम् ९
 स्वान्ताश्छन्नावप्रदपूजनाभ्यां नमोनमः श्री गुरुपादुकाभ्याम् ९

॥ श्री मंगलम् ॥

कस्तूरीतिलकं ललाटपटले वक्षःस्थले कौस्तुभं,
 नासात्रे वरमौक्तिकं करतले वेषुः करे कंकणम्;
 सर्वांगे हरियंदनं सुललितं कंठे-य मुक्तावली,
 गोपस्त्री परिवेष्टितो विजयते गोपाल युडामणि. ॥१॥
 येनायं भलु संतराम वपुषा योगश्च विस्तारितो,
 येनाप्यत्र य नाशितं भवभयं श्री लक्ष्मणोदर्पहत्;

अज्ञानं य निहत्य वेदवयसा दीप प्रकाशः कृतः,
 तं नौमि प्रति पालकं शरणादं दत्तं हरिं प्रांजलिः. ॥२॥
 ब्रह्मानंदं परमसुखदं केवलं ज्ञानमूर्ति,
 द्वन्द्वातीतं गगनसदृशं तत्त्वमस्यादि लक्ष्यम्;
 ओकं नित्यं विमलमयलं सर्वधीसाक्षिभूतम्,
 भावातीतं त्रिगुणरहितं सद्गुणं तं नमामि. ॥३॥
 गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णु, गुरुर्देवो महेश्वरः,
 गुरुरेव परंब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः. ॥४॥
 मन्नाथः श्री जगन्नाथो मद्गुरुः श्री जगद्गुरुः,
 ममात्मा सर्वभूतात्मा तस्मै श्री गुरवे नमः. ॥५॥
 ध्यानमूलं गुरोर्मूर्तिः पूजामूलं गुरोः पदं,
 मंत्रमूलं गुरोर्वाक्यं मोक्षमूलं गुरोः कृपा. ॥६॥
 सप्तसागर पर्यन्तं तीर्थस्नानफलं सदा,
 गुरुपादोदकस्यापि सहस्रांशेन दुर्लभम्. ॥७॥
 गुरुरेव जगत्सर्वं ब्रह्मविष्णु शिवात्मकम्,
 गुरोः परतरं नास्ति तस्मात्संपूजयेद्गुरुम्. ॥८॥
 आनंदमानन्दकरं प्रसन्नं ज्ञानस्वरूपं निजबोधयुक्तम्,
 योगीन्द्रमीडयं भवरोगवैद्यं श्रीमद्गुरुं नित्यमहं नमामि. ॥९॥

॥ श्री संतराम स्तोत्रम् ॥

श्रुत्वासय गुरोर्वाक्यं लक्ष्मणो हृष्टमानसः,
 दंडवत् प्रणिपत्याह आनंदाश्रुपरिप्लुतः.

॥ श्री लक्ष्मण उवाच ॥

योगिव्यूहैकबंधं प्रथितमपि गुणैः सेवितं लोकसंघैः,
 दत्तात्रेयावतारं कलियुगज्जनेभ्यो वदंतं सुयोगं;
 तिष्ठंतं सिद्धियुक्तं मुनिगणनमितं पार्थिवैर्वैद्यमानं,
 शांतं श्री संतरामं प्रणतजन्मनोडम्बीष्टं नित्यमीडे. ॥१॥

॥ श्री संतराम उवाच ॥

भक्तिर्भविष्यति तात दुर्लभां यान्यदेहिनां,
मया ते कथितो योगः सोऽपि त्वयि भविष्यति. ॥१७॥
स्तोत्रेणानेन मां नित्यं स्तोष्यंति त्रुवि ये नराः,
तेषां कामान् प्रदास्यामि मनोऽभीष्टान्न संशयः. ॥१८॥
प्रातःकाले स्तोत्रमिदं मत्समीपे विशेषतः,
पठित्वा धनमाप्नोति धनकामश्च यो नरः. ॥१९॥
मध्याह्नेपठनात् नित्यं प्राप्नुयात् पुत्रमुत्तमं,
सायंकाले तु यः स्तोत्रं पठेत् भक्तिपरायणः. ॥२०॥
यशः कीर्तिं च विपुलां प्राप्नोत्यत्र न संशयः,
निशीथे पठनात् साधो योगज्ञानं भविष्यति. ॥२१॥
कृत्वा पूजां गुरोः सम्यग् वासोलंकारयंदनैः,
धूपैर्द्वैपैश्च नैवेद्यैः रत्नाद्यैर्दक्षिणादितिः. ॥२२॥
वितानैः श्रेष्ठवस्त्रैश्च पादक्षालन पूर्वकैः,
पठेदनन्यभावेन स प्राप्नोत्युत्तमां गतिम्. ॥२३॥
॥ ॐति श्री अवधूतेंद्र श्री संतराम-स्तोत्रम् ॥

॥ श्री संतरामस्तोत्रम् ॥

योगीन्द्रं विश्ववन्द्यं सकलगुणनिधिं श्रीयुतं स्वात्मनिष्ठम्
कलेशातीतं ममेशं ह्ययलसुभकरं सख्यिदानंद-रूपम्;
शिष्याणां ज्ञानदं तं विगतमलयुतं किंकराणां हृदिस्थं
वंदेऽहं सिद्धियुक्तं परमपदविदं श्री गुरुं संतरामम् ॥१॥
स्वात्मज्ञं हृत्स्थितं मे विमलगुरुतरं तीर्थरूपं प्रपूज्यं,
शान्तं श्री धर्मतत्त्वं ह्यभिलमलहरं श्री प्रभौ लग्नयित्तम्;
आशानां शोभकं तं विविध सुयशसा मन्यु दग्धं वरिष्ठं,
नौमि श्री संतरामं त्वनघसुविधुलं व्यापकं बोधदं वै ॥२॥

अद्वैतानन्दरूपात् प्रसूत जनगणाऽभीष्टदं द्विव्यरूपं
यत्संगात्पापतापाः सपदि हृदिगता मे सदाऽज्ञानमूलाः;
नष्टास्तं रामरूपं शरणागतजनकलेश-पंयाद्विहारम्,
श्रोत्रियं संतरामं बहुलभवभयघ्नं जनानां भजेऽहम् ॥३॥
श्री संतराम गुरुवर्यमयिन्त्य मूर्तिम्, ह्यज्ञानकाननविनाशनलव्यवाहम्;
उत्साह वर्धनमहं तु यतुः इलाय, नमामि भक्तिभिरं तनुवाऽमनोभिः ॥४॥
अयल भोक्षयुतं मम दैवतम्, सकल शास्त्ररहस्यविदं गुरुम्;
विदितविश्वविभुं शिवमीश्वरम्, निषिद्ध वादिमतान्ध निवाकरम् ॥५॥
अनुपमागमशास्त्ररतं परम्; सुवरदास्यमभंड सुभास्पदम्;
यरण भक्त भवाब्धि विदाहकम्, परमपावनमेव मनो भज ॥६॥
यतो जयते पात्यते येन विश्वम्, जनेभ्यः परं लीयते यत्र विश्वम्;
ह्यदात्तत्वमस्याद्विज्यं विबोधम्, भजे तं गुरुं यात्मनस्तस्य यो वै. ॥७॥
सख्यित् ज्ञानमनन्तमक्षरमहत्दीप्तिस्वरूपं प्रभुम्,
आनंदम् ह्यजमद्वितीयममितं श्री संतरामं गुरुम्;
मायातीतमपारसत्वगुणगं शान्तं महाभारतम्,
कैवल्यं प्रणमाम्यहं कविवरम् श्रीपादगंगाइलम् ॥८॥
मायाद्विदुःभैः परिपीडितस्ते, पादाब्जयो रेषुभिरंकितोऽहम्;
श्वेतध्वजं सद्गुरु संतरामम्, वंदेऽमृतं लक्ष्मणदास-शिष्यः ॥९॥
गुरो स्तोत्रकं यः पठेत्पुण्यदेही, गृही भूपतिर्भ्रम्यारी च साधुः;
लभेद्धर्मकामादिभोक्षं लिभक्त्या, गुरोर्वाक्यनिष्ठः सदा वाऽमनोभिः ॥१०॥

॥ ॐति श्री संतराम स्तोत्रं संपूर्णं ॥

॥ श्री संतराम प्रातःस्मरणं स्तोत्रम् ॥

नामानुसार-गुणयुक्त-सुयित्तवृत्तिं । सिद्ध स्वरूपमपरोक्ष सुभाबिलीनम्
विज्ञान मूर्ति मतिसौम्यमभंड कान्तिम् । श्री संतराम गुरुमीशमहं नमामि १
सत्यस्वरूपमयलं कर्णानिधानं । धैर्यादिसद्गुणयुतं शुभशान्तवृत्तिम्
उद्यत्प्रतापसहितं शरणां जनानाम् । श्री संतराम गुरुमीशमहं नमामि २

भक्तोपदेशनिपुणं शुभसुन्दरास्यं । यंद्रप्रभं सकलसञ्जनमाननीयम्
भोक्षोपयोगी वयना रयनाभिरामम् । श्री संतराम गुडमीशमहं नमामि ३

श्लोकत्रयमिदं नित्यं भक्तानां सुभदायकम्
यः पठेत्प्रातरुत्थाय सर्वपापैः प्रमुच्यते ४

॥ श्री संतरामाष्टकम् ॥

श्रियाविभूत्या य विराजितं सदा, कपोलकान्त्या सुभगं शुचिस्मितम्
विराजमानायत आहुयुग्मकं, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् १
सुभंददन्त भजतां य त्पो प्रभो, नामानि रूपाणि य मंगलानि ते
सुभावातीर्णं जगतां हिताय वै, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् २
दमेन शोयायमनादितिः सदा, जितेन्द्रियान्तःकरणं यतीश्वरम्
सुनासिकं पद्मपलाशलोचनं, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् ३
स्वकीयकान्त्या अहुधा सुशोभितम्, अलस्य शान्त्यै स्वजनो दयाय य
कृतावतारं नयनस्य नन्दनं, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् ४
अनात्मनि त्यक्तनिजामिमानकं, आत्मावभासेन प्रसन्नमानसम्
वितायमानं मनुजेष्वनुग्रहं, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् ५
सुवर्णमुक्तामणिभिः समन्ततो, विरोयमानं मुकुटं य मूर्धनि
विशालभालं विद्वधन्तमायतं, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् ६
दिगन्तरव्याप्तमहर्धशः प्रभु, मनोगतं प्राप्तमनोरथं तथा
अहर्निशं ध्यान परायणं गुरुम्, तं संतरामं सततं नतोऽस्म्यहम् ७
स्वयं स्वशिष्यानुपदेशकारिणं, मुदा द्विजेभ्यो अहुमानदायकम्
पृथ्वीषु नित्यं रममाणमीश्वरं, तं संतरामं नतोऽस्म्यहम् ८
यः शुचिः प्रयतः प्रातः संतरामाष्टकं पठेत्
तस्य सर्वाणि कार्याणि सिध्यन्ति भोक्षमश्रुते ९

॥ इति श्री संतरामाष्टकम् ॥

॥ श्री संतरामगुरु पंचकस्तोत्रम् ॥

श्रीमत्प्रभुं योगयुतं निराशं । योगीन्द्रवर्यं य सुशान्तचित्तम्
कामादिमुक्तं भवसिन्धुतारं । वन्दे सदा श्री गुरु संतरामम् १
ज्ञानं जनेभ्यः शरणागतेभ्यः । सनातनं भक्तियुतं त्वदाद्यः
धर्माब्जसूर्यं अलु भोक्षदं तं । वन्दे सदा श्री गुरु संतरामम् २
भोक्षार्थिभिः सेव्यपदारविन्दं । जितेन्द्रियं श्रेष्ठगुणालयं य
विवेक वैराग्य शमादियुक्तम् । वन्दे सदा श्री गुरु संतरामम् ३
अज्ञानतामिश्र द्विवाकरं वै, श्री स्वात्मनिष्ठं सुभदं वरेष्ठ्यम्
रामस्वरूपं कलिदुःखहारं, वन्दे सदा श्री गुरु संतरामम् ४
मे सूक्ष्मदेहस्य विनाशकं तं, तीर्थस्वरूपं समदृष्टियुक्तम्
भक्त्या शिरःप्राणमनो वयोभिः, वन्दे सदा श्री गुरु संतरामम् ५
॥ इति श्री संतराम गुरु-पंचकस्तोत्रम् ॥

* * * * *

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं,
विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभांगम्;
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं,
वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम्.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

श्री गोपालकृष्णाय नमः

श्री विष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रम्

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबंधनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥१॥
नमः समस्तभूताना-मादिभूताय भूभृते ।
अनेकपुत्राय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥२॥

वैशंपायन उवाच

श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावनानि य सर्वशः ।
युधिष्ठिरः शांतनवं पुनरेवाभ्यभाषत ॥३॥

યુધિષ્ઠિર ઉવાચ

ક્રિમેકં દૈવતં લોકે કિં વાપ્યેકં પરાયણમ્ ।
સ્તુવંતઃ કં કર્મચિન્તઃ પ્રાપ્નુયુર્માનવાઃ શુભમ્ ॥૪૥॥
કો ધર્મઃ સર્વધર્માણાં ભવતઃ પરમો મતઃ ।
કિં જપન્મુચ્યતે જન્તુ-જન્મસંસારબંધનાત્ ॥૫૥॥

ભીષ્મ ઉવાચ

જગત્પ્રભું દેવદેવમનંતં પુરુષોત્તમમ્ ।
સ્તુવન્નામસહસ્ત્રેણ પુરુષઃ સતતોત્થિતઃ ॥૬૥॥
તમેવ ચાર્યયન્નિત્યં ભક્ત્યા પુરુષમવ્યયમ્ ।
ધ્યાયન્સ્તુવન્નમત્સ્યંશ્ચ યજમાનસ્તમેવ ચ ॥૭૥॥
અનાદિનિધનં વિષ્ણું સર્વલોકમહેશ્વરમ્ ।
લોકાધ્યક્ષં સ્તુવન્નિત્યં સર્વદુઃખાતિગો ભવેત્ ॥૮૥॥
બ્રહ્મણ્યં સર્વધર્મજ્ઞં લોકાનાં કીર્તિવર્ધનમ્ ।
લોકનાથં મહદ્ભૂતં સર્વભૂતભવોદ્ભવમ્ ॥૯૥॥
એષ મે સર્વધર્માણામ્ ધર્મોઽધિકતમો મતઃ ।
યદ્ભક્ત્યા પુંડરીકાક્ષં સ્તવૈરચેન્નરઃ સદા ॥૧૦૥॥
પરમં યો મહત્તેજઃ પરમં યો મહત્તપઃ ।
પરમં યો મહદ્બ્રહ્મ પરમં યઃ પરાયણમ્ ॥૧૧૥॥
પવિત્રાણાં પવિત્રં યો, મંગલાનાં ચ મંગલમ્ ।
દૈવતં દૈવતાનાં ચ, ભૂતાનાં યોઽવ્યયઃ પિતા ॥૧૨૥॥
યતઃ સર્વાણિ ભૂતાનિ, ભવંત્યાદિયુગાગમે ।
યસ્મિંશ્ચ પ્રલયં યાન્તિ, પુનરેવ યુગક્ષયે ॥૧૩૥॥
તસ્ય લોકપ્રધાનસ્ય, જગન્નાથસ્ય ભૂપતે ।
વિષ્ણોર્નામસહસ્ત્રાં મે, શ્રુણુ પાપભયાપહમ્ ॥૧૪૥॥
યાનિ નામાનિ ગૌણાનિ, વિખ્યાતાનિ મહાત્મનઃ ।
ઋષિભિઃ પરિગીતાનિ તાનિ વક્ષ્યામિ ભૂતયે ॥૧૫૥॥

ૐ નમો ભગવતે વાસુદેવાય

ૐ વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કારો, ભૂતભવ્યભવત્પ્રભુઃ ।
ભૂતકૃદ્ભૂતભૃદ્ભાવો, ભૂતાત્મા ભૂતભાવનઃ ॥૧૬૥॥
પૂતાત્મા પરમાત્મા ચ, મુક્તાનાં પરમા ગતિઃ ।
અવ્યયઃ પુરુષઃ સાક્ષી, ક્ષેત્રજ્ઞોઽક્ષર એવ ચ ॥૧૭૥॥
યોગો યોગવિદાં નેતા, પ્રધાનપુરુષેશ્વરઃ ।
નારસિંહવપુઃ શ્રીમાન્ કેશવઃ પુરુષોત્તમઃ ॥૧૮૥॥
સર્વઃ શર્વઃ શિવઃ સ્થાણુ-ભૂતાદિર્નિધિરવ્યયઃ ।
સંભવો ભાવનો ભર્તા, પ્રભવઃ પ્રભુરીશ્વરઃ ॥૧૯૥॥
સ્વયંભૂઃ શંભુરાદિત્યઃ, પુષ્કરાક્ષો મહાસ્વનઃ ।
અનાદિનિધનો ધાતા, વિધાતા ધાતુરુત્તમઃ ॥૨૦૥॥
અપ્રમેયો હૃષીકેશઃ, પદ્મનાભોઽમરપ્રભુઃ ।
વિશ્વકર્મા મનુસ્ત્વષ્ટા, સ્થવિષ્ઠઃ સ્થવિરો ધ્રુવઃ ॥૨૧૥॥
અગ્રાહ્યઃ શાશ્વતઃ કૃષ્ણો, લોહિતાક્ષઃ પ્રતર્દનઃ ।
પ્રભૂતસ્ત્રિકકુબ્ધામ, પવિત્રં મંગલં પરમ્ ॥૨૨૥॥
ઈશાનઃ પ્રાણદઃ પ્રાણોઃ, જ્યેષ્ઠઃ શ્રેષ્ઠઃ પ્રજાપતિઃ ।
હિરણ્યગર્ભો ભૂગર્ભો, માધવો મધુસૂદનઃ ॥૨૩૥॥
ઈશ્વરો વિક્રમી ધન્વી, મેઘાવી વિક્રમઃ ક્રમઃ ।
અનુત્તમો દુરાર્ધર્ષઃ, કૃતજ્ઞઃ કૃતિરાત્મવાન્ ॥૨૪૥॥
સુરેશઃ શરણં શર્મ, વિશ્વરેતાઃ પ્રજાભવઃ ।
અહઃ સંવત્સરો વ્યાલઃ, પ્રત્યયઃ સર્વદર્શનઃ ॥૨૫૥॥
અજઃ સર્વેશ્વરઃ સિદ્ધઃ, સિદ્ધિઃ સર્વાદિરચ્યુતઃ ।
વૃષાકપિરમેયાત્મા, સર્વયોગવિનિઃસૃતઃ ॥૨૬૥॥
વસુર્વસુમનાઃ સત્યઃ, સમાત્મા સંમિતઃ સમઃ ।
અમોઘઃ પુંડરીકાક્ષો, વૃષકર્મા વૃષાકૃતિઃ ॥૨૭૥॥

રુદ્રો બહુશિરા બભ્રુઃ - વિશ્વયોનિઃ શુચિશ્રવાઃ ।
 અમૃતઃ શાશ્વતસ્થાણુઃ - વર્રારોહો મહાતપાઃ ॥૨૮॥
 સર્વગઃ સર્વવિદ્ભાનુઃ - વિશ્વક્ષેનો જનાર્દનઃ ।
 વેદો વેદવિદ્યવ્યંગો, વેદાંગો વેદવિત્ કવિઃ ॥૨૯॥
 લોકાધ્યક્ષઃ સુરાધ્યક્ષો, ધર્માધ્યક્ષઃ કૃતાકૃતઃ ।
 ચતુરાત્મા ચતુર્વ્યૂહઃ ચતુદષ્ટ્રઃચતુર્ભુજઃ ॥૩૦॥
 ભ્રાજિષ્ણુર્ભોજનં ભોક્તા સહિષ્ણુર્જગદાદિજઃ ।
 અનઘો વિજયો જેતા વિશ્વયોનિઃ પુનર્વસુઃ ॥૩૧॥
 ઉપેન્દ્રો વામનઃ પ્રાંશુઃ - રમોઘઃ શુચિરૂર્જિતઃ ।
 અર્તીદ્રઃ સંગ્રહઃ સર્ગો, ધૃતાત્મા નિયમો યમઃ ॥૩૨॥
 વેદો વૈદઃ સદાયોગી, વીરહા માધવો મધુઃ ।
 અર્તીદ્રિયો મહામાયો, મહોત્સાહો મહાબલઃ ॥૩૩॥
 મહાબુદ્ધિર્મહાવીર્યો, મહાશક્તિર્મહાદ્યુતિઃ ।
 અનિર્દેશ્યવપુઃ શ્રીમાન્ અમેયાત્મામહાદ્રિધૃક્ ॥૩૪॥
 મહેષ્વાસો મહીભર્તા, શ્રીનિવાસઃ સતાંગતિઃ ।
 અનિરુદ્ધઃ સુરાનંદો ગોવિંદો ગોવિદાંપતિઃ ॥૩૫॥
 મરીચિર્દમનો હંસઃ સુપર્ણો ભુજગોત્તમઃ ।
 હિરણ્યનાભઃ સુતપાઃ પદ્મનાભઃ પ્રજાપતિઃ ॥૩૬॥
 અમૃત્યુઃ સર્વદક્ષિંહઃ, સંઘાતા સંધિમાન્ સ્થિરઃ ।
 અજો દુર્મર્ષણઃ શાસ્તા, વિશ્રુતાત્મા સુરારિહા ॥૩૭॥
 ગુરુર્ગુરુતમો ધામઃ સત્યઃ સત્યપરાક્રમઃ ।
 નિમિષોડનિમિષઃ-સ્ત્રાગ્વી, વાયસ્પતિરુદારધીઃ ॥૩૮॥
 અગ્રણીઃગ્રામણીઃ શ્રીમાન્ ન્યાયો નેતા સમીરણઃ ।
 સહસ્ત્રમૂર્ધા વિશ્વાત્મા, સહસ્ત્રાક્ષઃ સહસ્ત્રપાત્ ॥૩૯॥
 આવર્તનો નિવૃત્તાત્મા, સંવૃતઃ સંપ્રમર્દનઃ ।
 અહઃ સંવર્તકો વહ્નિ-રનિલો ધરણીધરઃ ॥૪૦॥

સુપ્રસાદઃ પ્રસનાત્મા, વિશ્વધૃગ્વિશ્વભુગ્વિભુઃ ।
 સત્કર્તા સત્કૃતઃ સાધુઃ - જ્ઞહ્નુર્નારાયણો નરઃ ॥૪૧॥
 અસંખ્યેયોડપ્રમેયાત્મા, વિશિષ્ટઃ શિષ્ટકૃચ્છુચિઃ ।
 સિદ્ધાર્થઃ સિદ્ધસંકલ્પઃ, સિદ્ધિદઃ સિદ્ધિસાધનઃ ॥૪૨॥
 વૃષાહી વૃષભો વિષ્ણુઃ - વૃષપર્વા વૃષોદરઃ ।
 વર્ધનો વર્ધમાનશ્ચ, વિવિક્તઃ શ્રુતિસાગરઃ ॥૪૩॥
 સુભુજો દુર્ધરો વાગ્મી, મહેન્દ્રો વસુદો વસુઃ ।
 નૈકરૂપો બૃહદ્રૂપઃ, શિપિવિષ્ટઃ પ્રકાશનઃ ॥૪૪॥
 ઓજસ્તેજોદ્યુતિધરઃ પ્રકાશાત્મા પ્રતાપનઃ ।
 ઋદ્ધઃ સ્પષ્ટાક્ષરો મંત્રઃ - ચંદ્રાંશુર્ભાસ્કરદ્યુતિઃ ॥૪૫॥
 અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુઃ, શશભિંદુઃ સુરેશ્વરઃ ।
 ઔષધં જગતઃ સેતુઃ, સત્યધર્મપરાક્રમઃ ॥૪૬॥
 ભૂતભવ્યભવન્નાથઃ પવનઃ પાવનોડનલઃ ।
 કામહા કામકૃત્ કાંતઃ, કામઃ કામપ્રદઃ પ્રભુઃ ॥૪૭॥
 યુગાદિકૃદ્યુગાવર્તો, નૈકમાયો મહાશનઃ ।
 અદેશ્યોડવ્યક્તરૂપશ્ચ, સહસ્ત્રાજિદનંતજિત્ ॥૪૮॥
 ઈષ્ટોડવિશિષ્ટઃ શિષ્ટેષ્ટઃ શિખંડી નહુષો વૃષઃ ।
 ક્રોધહા ક્રોધકૃત્કર્તા વિશ્વબાહુર્મહીધરઃ ॥૪૯॥
 અચ્યુતઃ પ્રથિતઃ પ્રાણઃ પ્રાણદો વાસવાનુજઃ ।
 અપાં નિધિરધિષ્ઠાન - મપ્રમત્તઃ પ્રતિષ્ઠિતઃ ॥૫૦॥
 સ્કંદઃ સ્કંદધરો ધુર્યો, વરદો વાયુવાહનઃ ।
 વાસુદેવો બૃહદ્ભાનુ - રાદિદેવઃ પુરંદરઃ ॥૫૧॥
 અશોકસ્તારણસ્તારઃ, શૂરઃ શૌરિર્જનેશ્વરઃ ।
 અનુકૂલઃ શતાવર્તઃ, પદ્મી પદ્મનિભેક્ષણઃ ॥૫૨॥
 પદ્મનાભોડરવિંદાક્ષઃ, પદ્મગર્ભઃ શરીરભૃત્ ।
 મહર્હિર્ઋદ્ધો વૃદ્ધાત્મા, મહાક્ષો ગરુડધ્વજઃ ॥૫૩॥

अतुलः शरत्तो लीमः, समयज्ञो हविर्हरिः ।
 सर्वलक्षणलक्षणयो, लक्ष्मीवान् समितिंजयः ॥५४॥
 विकारो रोहितो मार्गो, हेतुर्दामोदरः सलः ।
 महीधरो मलाभागो, वेगवानमिताशनः ॥५५॥
 उद्भवः क्षोभणो देवः, श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
 करणं कारणं कर्ता, विकर्ता गहनो गुहः ॥५६॥
 व्यवसायो व्यवस्थानः, संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
 परर्द्धिः परमस्पष्टः - स्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥५७॥
 रामो विरामो विरजो, मार्गो नेयो नयोदनयः ।
 वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो, धर्मो धर्मविदुत्तमः ॥५८॥
 वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः, प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
 हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो, व्याप्तो वायुरधोक्षणः ॥५९॥
 ऋतुः सुदर्शनः कालः, परमेष्ठी परिग्रहः ।
 उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥६०॥
 विस्तारः स्थावरःस्थाणुः, प्रमाणं बीजमव्ययम् ।
 अर्थोदनर्थो मलाकोशो मलाभोगो मलाधनः ॥६१॥
 अनिर्विण्णः स्थविष्ठोडभू-धर्मयूपो मलामभः ।
 नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षामः, क्षामः समीहनः ॥६२॥
 यज्ञ ईज्यो महेज्यश्च क्तुः सत्रं सतां गतिः ।
 सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ॥६३॥
 सुप्रतः सुमुभः सूक्ष्मः, सुधोषः सुषदः सुहृत् ।
 मनोहरो जितकोधो, वीरबाहुर्विदारणः ॥६४॥
 स्वापनः स्ववशो व्यापी, नैकात्मा नैककर्मकृत् ।
 वत्सरो वत्सलो वत्सी, रत्नगर्भो धनेश्वरः ॥६५॥
 धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी, सदसत्क्षरमक्षरम् ।
 अविज्ञाता सलस्रांशुः - विधाता कृतलक्षणः ॥६६॥

गलस्तिनेमिः सत्त्वस्थः, सिंढो भूतमहेश्वरः ।
 आदित्येवो मलादेवो, देवेशो देवभृद्गुरुः ॥६७॥
 उत्तरो गोपतिर्गोप्ता, ज्ञानगम्यः पुरातनः ।
 शरीरभूतभृद्भोक्ता, कर्पीद्रो भूरिदक्षिणः ॥६८॥
 सोमपोडभूतपः सोमः, पुरुजित्पुरुसत्तमः ।
 विनयो जयः सत्यसंधो, दाशार्हः सात्वतांपतिः ॥६९॥
 ज्वो विनयिता साक्षी, मुकुण्डो मितविक्रमः ।
 अंभोनिधिरनंतात्मा, मलोदधिशयोऽन्तकः ॥७०॥
 अजो मलार्हः स्वाभाव्यो, जितामित्रः प्रमोदनः ।
 आनंदो नंदनो नंदः, सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥७१॥
 महर्षिः कपिलाचार्यः, कृतज्ञो मेदिनीपतिः ।
 त्रिपदस्त्रिदशार्ध्यक्षो, मलाश्रृंगः कृतांतकृत् ॥७२॥
 मलावराहो गोविंदः, सुभेषः कनकांगदी ।
 गुह्यो गभीरो गहनो, गुप्तश्चक्रगदाधरः ॥७३॥
 वेधाः स्वांगोडजितः कृष्णो, दृढः संकर्षणोऽभ्युतः ।
 वरुणो वारुणो वृक्षः, पुष्कराक्षो मलामनाः ॥७४॥
 भगवान् भगला नंदी, वनमाली हलायुधः ।
 आदित्यो ज्योदिरादित्यः, सल्लिष्णुर्गतिसत्तमः ॥७५॥
 सुधन्वा षंडपरशु, दर्शुणो द्रविणप्रदः ।
 द्विविस्पृक् सर्वदगव्यासो वायस्पतिरयोनिजः ॥७६॥
 त्रिसामा सामगः सामः, निर्वाणं त्रिषजं त्रिषक् ।
 संन्यासकृच्छ्रमः शांतो, निष्ठा शांतिपरायणम् ॥७७॥
 शुभांगः शांतिदः स्त्राष्टा, कुमुदः कुववेशयः ।
 गोहितो गोपतिर्गोप्ता, वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥७८॥
 अनिवर्ती निवृत्तात्मा, संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ।
 श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः, श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥७९॥

શ્રીદઃ શ્રીશઃ શ્રીનિવાસઃ શ્રીનિધિઃ શ્રીવિભાવનઃ ।
 શ્રીધરઃ શ્રીકરઃ શ્રેયઃ શ્રીમાંલલોકગ્રાયાશ્રયઃ ॥૮૦॥
 સ્વક્ષઃ સ્વંગઃ શતાનંદો, નંદિજ્યોર્તિગણેશ્વરઃ ।
 વિજિતાત્માડવિધેયાત્મા, સત્કીર્તિશિષ્યન્નસંશયઃ ॥૮૧॥
 ઉદીર્ણઃ સર્વતશ્ચક્ષુઃ - રનીશઃ શાશ્વતઃસ્થિરઃ ।
 ભૂશયો ભૂષણો ભૂતિઃ, વિશોકઃ શોકનાશનઃ ॥૮૨॥
 અર્ચિષ્માનર્ચિતઃ કુંભો, વિશુદ્ધાત્મા વિશોધનઃ ।
 અનિરુદ્ધોડપ્રતિરથઃ પ્રદ્યુમ્નોડમિતવિક્રમઃ ॥૮૩॥
 કાલનેમિનિહા વીરઃ, શૌરિઃ શૂરજનેશ્વરઃ ।
 ત્રિલોકાત્મા ત્રિલોકેશઃ, કેશવઃ કેશિહા હરિઃ ॥૮૪॥
 કામદેવઃ કામપાલઃ, કામી કાંતઃ કૃતાગમઃ ।
 અનિર્દેશ્યવપુર્વિષ્ણુઃ, વીરોડનન્તો ધનંજય ॥૮૫॥
 બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્ બ્રહ્મા, બ્રહ્મ બ્રહ્મવિવર્ધનઃ ।
 બ્રહ્મવિદ્ બ્રાહ્મણો બ્રહ્મી, બ્રહ્મજ્ઞો બ્રાહ્મણપ્રિયઃ ॥૮૬॥
 મહાક્રમો મહાકર્મા, મહાતેજા મહોરગઃ ।
 મહાકતુર્મહાયજ્વા, મહાયજ્ઞો મહાહવિઃ ॥૮૭॥
 સ્તવ્યઃ સ્તવપ્રિયઃ સ્તોત્રં, સ્તુતિઃ સ્તોતારણપ્રિયઃ ।
 પૂર્ણ પૂરયિતા પુણ્યઃ, પુણ્યકીર્તિરનામયઃ ॥૮૮॥
 મનોજવસ્તીર્થકરો, વસુરેતા વસુપ્રદઃ ।
 વસુપ્રદો વાસુદેવો, વસુર્વસુમના હવિઃ ॥૮૯॥
 સદ્ગતિઃ સત્કૃતિઃ સત્તા, સદ્ભૂતિઃ સત્પરાયણઃ ।
 શૂરસેનો યદુશ્રેષ્ઠઃ, સન્નિવાસઃ સુયામુનઃ ॥૯૦॥
 ભૂતાવાસો વાસુદેવઃ, સર્વાસુનિલયોડનલઃ ।
 દર્પહા દર્પદો દપ્તો, દુર્ધરોડથાપરાજિતઃ ॥૯૧॥
 વિશ્વમૂર્તિર્મહામૂર્તિઃ, દીપ્તમૂર્તિરમૂર્તિમાન્ ।
 અનેકમૂર્તિરવ્યક્તઃ, શતમૂર્તિઃ શતાનનઃ ॥૯૨॥

એકો નૈકઃ સવઃ કઃ કિં, યત્તત્પદમનુત્તમમ્ ।
 લોકબન્ધુલોકનાથો, માધવો ભક્તવત્સલઃ ॥૯૩॥
 સુવર્ણવર્ણો હેમાંગો, વરાંગશ્ચંદનાંગદી ।
 વીરહા વિષમઃ શૂન્યો, ધૃતાશીરચલશ્ચલઃ ॥૯૪॥
 અમાની માનદો માન્યો, લોકસ્વામી ત્રિલોકધૃક્ ।
 સુમેધા મેધજો ધન્યઃ, સત્યમેધા ધરાધરઃ ॥૯૫॥
 તેજોવૃષો દ્યુતિધરઃ, સર્વશસ્ત્રભૃતાંવરઃ ।
 પ્રગ્રહો નિગ્રહો વ્યગ્રો, નૈકશૃંગો ગદાગ્રજઃ ॥૯૬॥
 યતુર્મૂર્તિશ્ચતુર્બાહુઃ - યતુર્વ્યૂહશ્ચતુર્ગતિઃ ।
 યતુરાત્મા યતુર્ભાવઃ, યતુર્વેદવિદેકપાત્ ॥૯૭॥
 સમાવર્તોડનિવૃત્તાત્મા, દુર્જયો દુરતિક્રમઃ ।
 દુર્લભો દુર્ગમો દુર્ગો, દુરાવાસો દુરારિહા ॥૯૮॥
 શુભાંગો લોકસારંગઃ, સુતંતુસ્તંતુવર્ધનઃ ।
 ઈન્દ્રકર્મા મહાકર્મા, કૃતકર્મા કૃતાગમઃ ॥૯૯॥
 ઉદ્ભવઃ સુંદરઃ સુંદો, રત્નનાભઃ સુલોચનઃ ।
 અર્કો વાજસનઃ શૃંગી, જયંતઃ સર્વવિજ્જયી ॥૧૦૦॥
 સુવર્ણબિંદુરક્ષોભ્યઃ, સર્વવાગીશ્વરેશ્વરઃ ।
 મહાહ્રદો મહાગર્તો, મહાભૂતો મહાનિધિઃ ॥૧૦૧॥
 કુમુદઃ કુંદરઃ કુંદઃ, પર્જન્યઃ પાવનોડનિલઃ ।
 અમૃતાશોડમૃતવપુઃ, સર્વજ્ઞઃ સર્વતોમુખઃ ॥૧૦૨॥
 સુલભઃ સુવ્રતઃ સિદ્ધઃ, શત્રુજિચ્છત્રુતાપનઃ ।
 ન્યગ્રોધોદુંબરોડશ્વત્થઃ, શ્વાણૂરાધ્રનિષૂદનઃ ॥૧૦૩॥
 સહસ્ત્રાર્ચિઃ સપ્તજિહ્વઃ સપ્તૈધાઃ સપ્તવાહનઃ ।
 અમૂર્તિરનઘોડચિંત્યો, ભયકૃદ્ ભયનાશનઃ ॥૧૦૪॥
 અણુર્બૃહત્કૃશઃ સ્થૂલો, ગુણભૃન્નિર્ગુણો મહાન્ ।
 અધૃતઃ સ્વધૃતઃ સ્વાસ્થઃ, પ્રાગ્વંશો વંશવર્ધનઃ ॥૧૦૫॥

ભારભૃત્ કથિતો યોગી, યોગીશઃ સર્વકામદઃ ।
 આશ્રમઃ શ્રમણઃ ક્ષામઃ, સુપણો વાયુવાહનઃ ॥૧૦૬॥
 ધનુર્ધરો ધનુર્વેદો, દંડો દમયિતા દમઃ ।
 અપરાજિતઃ સર્વસહો, નિયંતા નિયમો યમઃ ॥૧૦૭॥
 સત્વવાન્ સાત્વિકઃ સત્યઃ સત્યધર્મપરાયણઃ ।
 અભિપ્રાયઃ પ્રિયાહોર્હઃ, પ્રિયકૃત્ પ્રીતિવર્ધનઃ ॥૧૦૮॥
 વિહાયસગતિર્જ્યોતિઃ સુરુચિર્હૃતભુગ્વિભુઃ ।
 રવિર્વિરોચનઃ સૂર્યઃ, સવિતા રવિલોચનઃ ॥૧૦૯॥
 અનંતો હુતભુગ્ભોક્તા, સુખદો નૈકજોડગ્રજઃ ।
 અનિર્વિણ્ણઃ સદામર્ષી, લોકાધિષ્ઠાનમદ્ભુતઃ ॥૧૧૦॥
 સનાત્સનાતનતમઃ, કપિલઃ કપિરવ્યયઃ ।
 સ્વસ્તિદઃ સ્વસ્તિકૃત્સ્વસ્તિઃ, સ્વસ્તિભુક્ સ્વસ્તિદક્ષિણઃ ॥૧૧૧॥
 અરોદ્રઃ કુંડલી ચક્રી, વિક્રમ્યુર્જિતશાસનઃ ।
 શબ્દાતિગઃ શબ્દસહઃ, શિશિરઃ શર્વરીકરઃ ॥૧૧૨॥
 અકૂર પેશલો દક્ષો, દક્ષિણઃ ક્ષમિણાંવરઃ ।
 વિદ્વત્તમો વીતભયઃ, પુણ્યશ્રવણકીર્તનઃ ॥૧૧૩॥
 ઉત્તારણો દુષ્કૃતિહા, પુણ્યો દુઃસ્વપ્નનાશનઃ ।
 વીરહા રક્ષણઃ સંતો, જીવનઃ પર્યવસ્થિતઃ ॥૧૧૪॥
 અનંતરૂપોડનંતશ્રી - જીતમન્યુર્ભયાપહઃ ।
 ચતુરસ્ત્રો ગભીરાત્મા, વિદિશો વ્યાદિશો દિશ ॥૧૧૫॥
 અનાદિઃભૂર્ભુવો લક્ષ્મીઃ, સુવીરો રુચિરાંગદઃ ।
 જનનો જનજન્માદિઃ, ભીમો ભીમ પરાક્રમઃ ॥૧૧૬॥
 આધારનિલયો ધાતા, પુષ્પહાસઃ પ્રજાગરઃ ।
 ઊર્ધ્વગઃ સત્પથાચારઃ પ્રાણદઃ પ્રણવઃ પણઃ ॥૧૧૭॥
 પ્રમાણં પ્રાણનિલયઃ, પ્રાણભૃત્ પ્રાણજીવનઃ ।
 તત્ત્વં તત્ત્વવિદેકાત્મા, જન્મમૃત્યુજરાતિગઃ ॥૧૧૮॥

ભૂર્ભુવઃ સ્વસ્તરુસ્તારઃ, સવિતા પ્રપિતામહઃ ।
 યજ્ઞો યજ્ઞપતિર્થજ્વા, યજ્ઞાંગો યજ્ઞવાહનઃ ॥૧૧૯॥
 યજ્ઞભૃદ્ યજ્ઞકૃદ્ યજ્ઞી, યજ્ઞભુગ્યસાધનઃ ।
 યજ્ઞાંતકૃદ્ યજ્ઞગુહા, મગ્નમગ્નાદ એવ ચ ॥૧૨૦॥
 આત્મયોનિઃ સ્વયંજાતો, વૈખાનઃ સામગાયનઃ ।
 દેવકીનંદન સ્ત્રાષ્ટા, ક્ષિતીશઃ પાપનાશનઃ ॥૧૨૧॥
 શંખભૃન્નંદકી ચક્રી, શાડર્ગધન્વા ગદાધરઃ ।
 રથાંગપાણિરક્ષોભ્યઃ સર્વપ્રહરણાયુધઃ ॥૧૨૨॥

॥ સર્વ પ્રહરણાયુધઃ ઐં નમઃ ઈતિ ॥

ઈતીદં કીર્તનીયસ્ય, કેશવસ્ય મહાત્મનઃ ।
 નામ્નાં સહસ્ત્રાં દિવ્યાના-મશેષેણ પ્રકીર્તિતમ્ ॥૧૨૩॥
 ય ઈદં શ્રુણુયાન્નિત્યં યશ્ચાપિ પરિકીર્તયેત્ ।
 નાશુભં પ્રાપ્નુયાત્ કિંચિત્ સોડમુત્રેહ ચ માનવઃ ॥૧૨૪॥
 વેદાન્તગો બ્રાહ્મણઃસ્યાત્ ક્ષત્રિયો વિજયીભવેત્ ।
 વૈશ્યો ધનસમૃદ્ધઃ સ્યાચ્છૂદ્રઃ સુખમવાપ્નુયાત્ ॥૧૨૫॥
 ધર્માર્થીપ્રાપ્નુયાદ્ ધર્મ-મર્થાર્થી ચાર્થમાપ્નુયાત્ ।
 કામાનવાપ્નુયાત્ કામી - પ્રજાર્થીપ્રાપ્નુયાત્ પ્રજામ્ ॥૧૨૬॥
 ભક્તિમાન્ યઃ સદોત્થાય શુચિસ્તદ્ગતમાનસઃ ।
 સહસ્ત્રાં વાસુદેવસ્ય નામ્નામેતત્ પ્રકીર્તયેત્ ॥૧૨૭॥
 યશઃ પ્રાપ્નોતિ વિપુલં જ્ઞાતિપ્રાધાન્યમેવ ચ ।
 અચલાં શ્રિયમાપ્નોતિ શ્રેયઃ પ્રાપ્નોત્યનુત્તમમ્ ॥૧૨૮॥
 ન ભયં ક્વચિદાપ્નોતિ, વીર્યં તેજશ્ચવિંદતિ ।
 ભવત્યરોગો દ્યુતિમાન્ બલરૂપગુણાન્વિતઃ ॥૧૨૯॥
 રોગાર્તોમુચ્યતે રોગાદ્, બદ્ધો મુચ્યેતબન્ધનાત્ ।
 ભયાન્મુચ્યેત ભીતસ્તુ, મુચ્યેતાપન્નઆપદઃ ॥૧૩૦॥

દુર્ગાણ્યતિતરત્યાશુ, પુરુષઃ પુરુષોત્તમમ્ ।
 સ્તુવન્નામસહસ્ત્રોણ, નિત્યં ભક્તિસમન્વિતઃ ॥૧૩૧॥
 વાસુદેવાશ્રયો મર્ત્યો, વાસુદેવપરાયણઃ ।
 સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા, યાતિ બ્રહ્મસનાતનમ્ ॥૧૩૨॥
 ન વાસુદેવભક્તાનામ્, અશુભં વિદ્યતે ક્વચિત્ ।
 જન્મમૃત્યુજરાવ્યાધિ ભયં નૈવોપજાયતે ॥૧૩૩॥
 ઈમં સ્તવમધીયાનઃ, શ્રદ્ધાભક્તિસમન્વિતઃ ।
 યુજ્યેતાત્મસુખક્ષાન્તિ, શ્રીધૃતિસ્મૃતિકીર્તિભિઃ ॥૧૩૪॥
 નકોધો ન ચ માત્સર્યં, ન લોભો નાશુભામતિઃ ।
 ભવન્તિ કૃતપુણ્યાનાં, ભક્તાનાં પુરુષોત્તમે ॥૧૩૫॥
 ઘૌઃ સચન્દ્રાર્ક નક્ષત્રા, ખં દિશો ભૂર્મહોદધિઃ ।
 વાસુદેવસ્ય વીર્યેણ, વિધૃતાનિ મહાત્મનઃ ॥૧૩૬॥
 સસુરાસુરગન્ધર્વ, સચક્ષોરગરાક્ષસમ્ ।
 જગદ્વશે વર્તતેદં, કૃષ્ણસ્ય સચરાચરમ્ ॥૧૩૭॥
 ઈન્દ્રિયાણિ મનો બુદ્ધિઃ, સત્ત્વં તેજો બલંધૃતિઃ ।
 વાસુદેવાત્મકાન્યાહુઃ, ક્ષેત્રં ક્ષેત્રજ્ઞ એવ ચ ॥૧૩૮॥
 સર્વાગમાનામાચારઃ, પ્રથમં પરિકલ્પતે ।
 આચારપ્રભવો ધર્મો, ધર્મસ્ય પ્રભુરચ્યુતઃ ॥૧૩૯॥
 ઋષયઃ પિતરો દેવા, મહાભૂતાનિ ધાતવઃ ।
 જંગમાજંગમં ચેદં, જગન્નારાયણોદ્ભવમ્ ॥૧૪૦॥
 યોગોજ્ઞાનં તથા સાંખ્યં, વિદ્યાઃ શિલ્પાદિકર્મ ચ ।
 વેદાઃ શાસ્ત્રાણિ વિજ્ઞાન-મેતત્સર્વં જનાર્દનાત્ ॥૧૪૧॥
 એકો વિષ્ણુર્મહદ્ભૂતં, પૃથગ્ ભૂતાન્યનેકશઃ ।
 ત્રીલ્લોકાન્ વ્યાપ્ય ભૂતાત્મા, ભુંકતે વિશ્વભુગવ્યયઃ ॥૧૪૨॥
 ઈમં સ્તવં ભગવતો, વિષ્ણોર્વ્યાસેન કીર્તિતમ્ ।
 પઠેઘ ઈચ્છેત્પુરુષઃ શ્રેયઃ પ્રાપ્તુંસુખાનિ ચ ॥૧૪૩॥

વિશ્વેશ્વરમજં દેવં, જગતઃ પ્રભવાપ્યયમ્ ।
 ભજન્તિ યે પુષ્કરાક્ષં, ન તે યાન્તિ પરાભવમ્ ॥૧૪૪॥
 અર્જુન ઉવાચ
 પદ્મપત્રવિશાલાક્ષ, પદ્મનાભ સુરોત્તમ ।
 ભક્તાનામનુરક્તાનાં, ત્રાતા ભવ જનાર્દન ॥૧૪૫॥
 શ્રી ભગવાન ઉવાચ
 યો માં નામસહસ્ત્રોણ, સ્તોતુમિચ્છતિ પાંડવ ।
 સોડહમેકેન શ્લોકેન, સ્તુત એવ ન સંશયઃ ॥૧૪૬॥
 નમોડસ્ત્વનંતાય સહસ્ત્રમૂર્તયે,
 સહસ્ત્રપાદા ક્ષિશિરોરુબાહવે ।
 સહસ્ત્રનામ્ને પુરુષાય શાશ્વતે,
 સહસ્ત્ર કોટિ યુગધારિણે નમઃ ॥૧૪૭॥
 નમઃ કમલનાભાય, નમસ્તે જલશાયિને ।
 નમસ્તે કેશવાનંત, વાસુદેવ નમોડસ્તુ તે ॥૧૪૮॥
 વાસનાદ્વાસુદેવસ્ય, વાસિતં ભુવનત્રયમ્ ।
 સર્વભૂતનિવાસોડસિ, વાસુદેવ નમોડસ્તુ તે ॥૧૪૯॥
 નમો બ્રહ્મણ્યદેવાય, ગો-બ્રાહ્મણહિતાય ચ ।
 જગદ્વિતાય કૃષ્ણાય, ગોવિંદાય નમો નમઃ ॥૧૫૦॥
 આકાશાત્પતિતં તોયં, યથા ગચ્છતિ સાગરમ્ ।
 સર્વદેવનમસ્કારઃ, કેશવં પ્રતિ ગચ્છતિ ॥૧૫૧॥
 એષ નિષ્કંટકઃ પંથા, યત્ર સંપૂજ્યતે હરિઃ ।
 કુપથં તં વિજાનીયાદ્, ગોવિંદરહિતાગમમ્ ॥૧૫૨॥
 સર્વવેદેષુ યત્પુણ્યં, સર્વતીર્થેષુ યત્ફલમ્ ।
 તત્ ફલં સમવાપ્નોતિ, સ્તુત્વા દેવં જનાર્દનમ્ ॥૧૫૩॥
 યો નરઃ પઠતે નિત્યં, ત્રિકાલં કેશવાલયે ।
 દ્વિકાલમેકકાલં વા, કૂરં સર્વં વ્યપોહતિ ॥૧૫૪॥

દહ્યાં તે રિપવસ્તસ્ય, સૌમ્યાઃ સર્વે સદા ગ્રહાઃ ।
 વિલીયંતે ચ પાપાનિ, સ્તવે હ્યસ્મિન્ પ્રકીર્તિતે ॥૧૫૫॥
 યેન ધ્યાતઃ શ્રુતો યેન, યેનાયં પઠ્યતે સ્તવઃ ।
 દત્તાનિ સર્વદાનાનિ, સુરાઃ સર્વે સમર્ચિતાઃ ॥૧૫૬॥
 ઈહલોકે પરે વાપિ, નભયં વિદ્યતે ક્વચિત્ ।
 નામ્નાં સહ્સ્ત્રાં યોડધીતે, દ્વાદશ્યાં મમ સન્નિધૌ ॥૧૫૭॥
 શર્નેદ્દતિ પાપાનિ કલ્પકોટિશતાનિ ચ ।
 અશ્વત્થસન્નિધૌ પાર્થઃ તુલસીસન્નિધૌ તથા ॥૧૫૮॥
 પઠેન્નામસહ્સ્ત્રાં તુ, ગવાં કોટિફલં લભેત્ ।
 શિવાલયે પઠેન્નિત્યં, તુલસીવનસંસ્થિતઃ ॥૧૫૯॥
 નરો મુક્તિમવાપ્નોતિ ચક્રપાણેર્વયો યથા ।
 બ્રહ્મહત્યાદિકં ઘોરં, સર્વપાપં વિનશ્યતિ ॥૧૬૦॥
 વનમાલી ગદી શાંગી, શંખી ચક્રી ચ નંદકી ।
 શ્રીમાન્નારાયણો વિષ્ણુઃ, વાસુદેવોડભિરક્ષતુ ॥૧૬૧॥

॥ ઈતિ શ્રીમન્મહાભારતે શતસહસ્ત્રાયાં સંહિતાયાં વૈયાસિક્યામાનુશાસનિક પર્વણિ દાનધર્મે
 ભીષ્મયુધિષ્ઠિરસંવાદે શ્રી વિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્ત્રનામસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ॥

॥ શ્રી હનુમાન ચાલીસા ॥

(દોહા)

શ્રી ગુરુ ચરનસરોજરજનિજમન મુકુરુ સુધારિ; બરનઉંરઘુબરબિમલજસુંજો દાયકફલચારિ.
 બુદ્ધિહીનતનુજાનિકે, સુમિરોં પવન-કુમાર; બલબુદ્ધિબિદ્યાદેહુંમોહિ, હરહુંકલેસબિકાર.

(ચૌપાઈ)

જય હનુમાન જ્ઞાન ગુન સાગર, જય કપીસ તિહુંલોક ઉજાગર.
 રામ દૂત અતુલિત બલ ધામા, અંજનિ - પુત્ર પવનસુત નામા. ૨
 મહાબીર બિક્રમ બજરંગી, કુમતિ નિવાર સુમતિ કે સંગી.
 કંચન બરન બિરાજ સુબેસા, કાનન કુંડલ કુંચિત કેસા. ૪
 હાથ બજા ઔર ધ્વજા બિરાજૈ, કાંધે મૂંજ જનેઊ સાજૈ.
 શંકર સુવન કેસરીનંદન, તેજ પ્રતાપ મહા જગ વંદન. ૬

વિદ્યાવાન ગુની અતિ ચાતુર, રામ કાજ કરિબે કો આતુર.
 પ્રભુ ચરિત્ર સુનિબે કો રસિયા, રામ લખન સીતા મન બસિયા. ૮
 સૂક્ષ્મ રૂપ ધરિ સિયહિં દિખાવા, બિકટ રૂપ ધરિ લંક જલાવા.
 ભીમ રૂપ ધરિ અસુર સંહારે, શ્રી રામચંદ્ર કે કાજ સંવારે. ૧૦
 લાય સજીવન લખન જીયાયે, શ્રી રઘુબીર હરષિ ઉર લાયે.
 રઘુપતિ કીન્હી બહુત બડાઈ, તુમ મમ પ્રિય ભરત સમ ભાઈ. ૧૨
 સહસ્ત્ર બદન તુમ્હારો જસ ગાવૈ, અસ કહી શ્રીપતિ કંઠ લગાવૈ.
 સનકાદિક બ્રહ્માદિ મુનીસા, નારદ સારદ સહિત અહીસા. ૧૪
 યમ કુબેર દિગપાલ જહાં તે, કબિ કોબિદ કહિ સકે કહાં તે.
 તુમ ઉપકાર સુગ્રીવહિ કીન્હા, રામ મિલાય રાજ પદ દીન્હા. ૧૬
 તુમ્હારો મંત્ર બિભીષન માના, લંકેશ્વર ભયે સબ જગ જાના.
 જુગ સહસ્ત્ર જોજન પર ભાનૂ, લીલ્યો તાહિ મધુર ફલ જાનૂ. ૧૮
 પ્રભુ મુદ્રિકા મેલિ મુખ માંહી, જલધિ લાંધિ ગયે અચરજ નાહી.
 દુર્ગમ કાજ જગત કે જેતે, સુગમ અનુગ્રહ તુમ્હારે તેતે. ૨૦
 રામ દુઆરે તુમ રખવારે, હોત ન આજ્ઞા બિનુ પૈસારે.
 સબ સુખ લહૈ તુમ્હારી સરના, તુમ રક્ષક કાહુ કો ડરના. ૨૨
 અપના તેજ સમ્હારો આપૈ, તીનો લોક હાંકતે કાંપૈ.
 ભૂત પિશાય નિકટ નહીં આવૈ, મહાબીર જબ નામ સુનાવૈ. ૨૪
 નાસે રોગ હરે સબ પીરા, જપત નિરંતર હનુમંત બીરા.
 સંકટસે હનુમાન છુડાવૈ, મન કર્મ બચન ધ્યાન જો લાવૈ. ૨૬
 સબ પર રામ તપસ્વી રાજા, તિનકે કાજ સકલ તુમ સાજા.
 ઔર મનોરથ જો કોઈ લાવૈ, સોઈ અમિત જીવન ફલ પાવૈ. ૨૮
 ચારો જુગ પરતાપ તુમ્હારા, હૈ પરસિદ્ધ જગત ઉજીયારા.
 સાધુ સંત કે તુમ રખવારે, અસુર નિકંદન રામ દુલારે. ૩૦
 અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ કે દાતા, અસ બર દીન જાનકી માતા.
 રામ રસાયન તુમ્હારે પાસા, સદા રહો રઘુપતિ કે દાસા. ૩૨

તુમ્હરે ભજન રામ કો પાવૈ, જનમ જનમ કે દુઃખ બિસરાવૈ.
 અંત કાલ રઘુબર પુર જાઈ, જહાં જન્મ હરિ-ભક્ત કહાઈ. ૩૪
 ઔર દેવતા ચિત્ત ન ધરઈ, હનુમંત સેઈ સર્વ સુખ કરઈ.
 સંકટ કટૈ મિટૈ સબ પીરા, જો સુમિરૈ હનુમંત બલબીરા. ૩૬
 જૈ જૈ જૈ હનુમંત ગુંસાઈ, કૃપા કરહુ ગુરુ દેવ કી નાઈ.
 જો સતબાર પાઠ કર કોઈ, છુટહિ બંદિ મહા સુખ હોઈ. ૩૮
 જો યહ પઢૈ હનુમાન ચાલીસા, હોય સિદ્ધિ સાખી ગૌરીસા.
 તુલસીદાસ સદા હરિ ચેરા, કીજે નાથ હૃદય મહું ડેરા. ૪૦
 પવનતનય સંકટ હરન, મંગલ મૂર્તિ રૂપ, રામ લખન સીતા સહિત, હૃદય બસહુ સુર ભૂપ.
 સિયાવર રામચંદ્રકી જય પવનસુત હનુમાનકી જય

॥ શ્રી સંતરામ ચાલીસા ॥

જય સંતરામ નામ સુખધામા, પ્રથમ કરઉં પદકંજ પ્રનામા.
 યોગીરાજ ગિરી શિખર નિવાસા, ત્રિલોક વ્યાપક પરમ પ્રકાશા. ૨
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ મહાશક્તિ, દત્ત સ્વરૂપ અનુપ વિભુતિ.
 કંઠ સોહત રૂદ્રાક્ષકી માલા, આજાન બાહુ નેત્ર વિશાલા. ૪
 સર્જક, પોષક, નાશક ત્રાતા, સદ્ગુરુ આપ, આપ પિતુમાતા.
 સુમરે આપ નામ સદ્ભાવે, ઔર સુશ્રદ્ધા ધ્યાન લગાવે. ૬
 તાકો ઘર સુખ શાન્તિ વાસા, સફલ હોત સબ મનકી આશા.
 જો કોઈ નામકી ધુન લગાવે, ભૂત પિશાચ નિકટ નહિ આવે. ૮
 જડ ચેતન સંતરામ સમાયા, જગ પ્રસરી હૈ આપકી માયા.
 શારદ નારદ શેષ સુરેશા, મહિમા ગાવત ઋષિ મુનિશા. ૧૦
 નિર્વિકાર સાકાર અકામી, કરૂણા સાગર અંતરયામી.
 ભજન ભાવસે જો કોઈ ગાવે, કટે કલેશ મન શાન્તિ પાવે. ૧૨
 સંતરામ સ્મરણ સુખશાતા, કલિયુગમેં ચારોં ફલ દાતા.
 વેદ ગીતા ગાયત્રી માતા, આપ જ્ઞાનકી સબ યશગાથા. ૧૪
 પુજા જપ તપ વિધિ પ્રકારા, અજાન હૈ પ્રભુ ભક્ત તુમ્હારા.
 તાત ગતિ મતિ કલા અગાધા, ક્ષમા કરહુ મમ સબ અપરાધા. ૧૬

ઐકાર સાકાર સમાયા, બાલયોગી રૂપ લેકે આયા.
 જીર્ણ દુર્ગ ભૂમિ પાવન કિન્હા, મૃત બ્રાહ્મણ નવ જીવન દિન્હા. ૧૮
 યુગસમા નૃપ ગંભીર ભોગી, કાંચન સમ તન કીયા નિરોગી.
 જાલાનૃપને સ્વાગત કીયા, દીર્ઘકાલ રાજપદ દીયા. ૨૦
 આપ જાનત હૈ મનોભાવકો, નૃપતિ બનાયા ગોવિંદરાવકો.
 વિચરણ કરકે વરાડ આયા, કૃષ્ણ બંસીકા સુર સુનાયા. ૨૨
 લખનદાસ સુન હુવા અચંબા, પ્રભુ દર્શનકા હૃદય અજંપા.
 અંતરધ્યાન હો શુભ મુરતમે, આપ પધારે હૈ સુરતમેં. ૨૪
 ભીષન આગ જલ છાંટ બુઝાયા, ભૂત પિશાચકા ત્રાસ છુડાયા.
 તાપી તટ આશ્રમમેં આયા, જિતા મુનિકો ગુરુ બનાયા. ૨૬
 મહાજ્ઞાન સાગર જગરાયા, આપ દીખાવત આપકી માયા.
 ગગન ભ્રમણ જલ ઉપર ચલના, સ્વયં સિદ્ધ વિભુ વંદન ચરના. ૨૮
 જય સંતરામ જગત ઉજ્યારા, આપકી લીલા અપરંપારા.
 ખોજત ગુરુ લખન દશ દિશા, કરત કસોટી ભક્તકી ઈશા. ૩૦
 લખન ચલત જબ નટપુર આયા, પ્રભુને તબ નિજરૂપ દીખાયા.
 પુલકિત તન લખન મુદ કેસે, રામ મીલે અંજનિ સુત જૈસે. ૩૨
 શિષ્યકો યોગારૂઢ બનાયા, જન સેવાકા મંત્ર પઢાયા.
 રોગી દલિત પિડીત આધારા, કૃપા આપકી અમૃત ધારા. ૩૪
 ઉચ્ચ નીચકા ભેદ ભુલાયા, સાધુ સંતકી શિતળ છાયા.
 જપત નિરંતર આપકી માલા, પાવત ધન અરૂ બાલ ગોપાલા. ૩૬
 શ્રી સંતરામ સમેટી માયા, શિષ્ય લખનમેં આપ સમાયા.
 દીપ જ્યોત પ્રગટ ઐકારા, હૈ જગ વંદિત તત્ત્વ તુમ્હારા. ૩૮
 સમાધિ સ્થાન દર્શનકો આવે, ભક્તિ બઢે ઔર શુભ ફલ પાવે.
 સોબાર પઢે ચાલીસા કોઈ, સર્વ પ્રકાર સુખ શાન્તિ હોઈ. ૪૦

શુભ ફલદાઈ ચાલીસા, પ્રેરિત હૈ સંતરામ, નિમિત્ત બનાયા સંતને, ત્રાપજકરકા નામ
 જય જય જય સંતરામજી, જય જય શ્રી મહારાજ, કરૂના કરકે રખત હૈ, સબ ભક્તન કી લાજ

॥ श्री दत्तभावनी ॥

माला कमंडलु लसे कर नीयलामां उमरु त्रिशूण वयला करमां बिराजे,
 वीया द्विहस्तकमले शुभ शंभयक अेवा नमुं विधिहरीशस्वइपदत्त.

जय योगीश्वर दत्त दयाण! तुं ज अेक जगमां प्रतिपाण!
 अत्यनसूया करी निमित्त, प्रगटयो जगकारण निश्चित.
 ब्रह्माहुरिहरेनो अवतार, शरणागतनो तारणहार;
 अंतर्थाभी सत् यित् सुभ, बहार सद्गुरु द्विभुज सुभुभ. ४

ओणी अन्नपूर्णा कर मांघ्र शांति कमंडल कर सोडाय;
 क्यांय यतुर्भुज षड्भुज सार, अनंतबाहु तुं निर्धार.
 आव्यो शरशे बाण अजाण, उठ द्विगंबर यात्या प्राण!
 सूणी अर्जुन केरो साह, रीजयो पूर्वे तुं साक्षात्. ८

दीधी रिद्धि सिद्धि अपार, अंते मुक्ति मलापद सार;
 कीधो आजे केम विलंब? तुज विण मुजने ना आलंब!
 विष्णुशर्म द्विज तार्यो अेम, जभ्यो श्राद्धमां देभीप्रेम,
 जंभटैत्यथी त्रास्या देव, कीधी भ्देर तें त्यां ततभेव. १२

विस्तारी माया, दितिसुत ईद्रकरे हणाय्यो तूर्त,
 अेवी लीला कंठ कंठ शर्व कीधी वणवे को ते सर्व!
 दोडयो आयु सुतने काम, कीधो अेने तें निष्काम;
 बोध्या यदुने परशुराम साध्यदेव प्रहल्लाह अकाम. १६

अेवी तारी कृपा अगाध! केम सुणे ना मारो साह?
 दोड अंत ना देभ अनंत! मा कर अधवय शिशुनो अंत!
 जोई द्विजस्त्री केरो स्नेह, थयो पुत्र तुं निःसंदेह,
 स्मर्तुगामी कलितार कृपाण! तार्यो धोबी छेक गमार. २०

पेटपीडथी तार्यो विप्र, ब्राह्मणशेठ उगार्यो क्षिप्र,
 करे केम ना मारी व्दार? जो आणीगम अेक ज वार!
 शुष्क काष्टने आण्णां पत्र! थयो केम उदासीन अत्र?
 जर्जर वंध्या केरां स्वप्न, कर्पा सङ्गण तें सुतना कृत्स्न. २४

करी दूर ब्राह्मणना कोढ, कीधा पूरण अेना कोड;
 वंध्या भेंस दूळवी देव, हर्यु दारिद्रय तें ततभेव.
 जालर भाई रीजयो अेम, दीधो सुवर्णघट सप्रेम;
 ब्राह्मणस्त्रीनो मृत भरथार, कीधो सज्जन तें निर्धार. २८

पिशाच पीडा कीधी दूर, विप्रपुत्र उठाड्यो शूर,
 हरी विप्रमद अंत्यज हाथ, रक्ष्यो भक्त त्रिविक्रम तात!
 निमिषमात्रे तंतुक अेक, पळोयाड्यो श्रीशैले देभ,
 अेकी साथे आठ स्वरूप धरी देव बहुरूप अरूप. ३२

संतोष्या निज भक्त सुजात आपी परयाओ साक्षात्;
 यवनराजनी टाणी पीड, जतपातनी तने न यीड,
 रामकृष्णरूपे तें अेम, कीधी लीलाओ कंठ तेम,
 तार्या पथ्यर गणिका व्याघ! पशु पंभी पण तुजने साध. ३६

अधम ओधारण तारुं नाम, गातां सरे न शां शां काम?
 आधि व्याधि उपाधि सर्व टणे स्मरणमात्रथी सर्व!
 मूठयोड ना लागे जाण पामे नर स्मरणे निर्वाण;
 डाकण शाकण भेंसासुर, भूत पिशाचो जंढ असुर. ४०

नासे मूठी दईने तूर्त, दत्तधून सांभणतां मूर्त,
 करी धूप गाये जे अेम दत्तभावनी आ सप्रेम;
 सुधरे तेना बन्ने लोक, रडे न तेने क्यांये शोक!
 दासी सिद्धि तेनी थाय, दुःख दारिद्रय तेनां जाय. ४४

भावन गुरुवारे नित नेम, करे पाठ भावन सप्रेम;
 यथावकाशे नित्य नियम तेने कही न दंडे यम,
 अनेक रूपे अेज अलंग, भजतां नडे न माया-रंग!
 सहस्त्र नामे नामी अेक, दत्त द्विगंबर असंग छेक. ४८

वंदु तुजने वारंवार, वेद श्वास तारा निर्धार,
 थाके वर्णवतां ज्यां शेष, कोण रांक हुं बहुकृतवेष;
 अनुभवतृप्तीनो उद्गार, सूणी हसे ते भासे मार,
 तपसीतत्वमसी अे देव, बोलो जय जय श्री गुरुदेव. ५२

॥ श्री अवधूतचित्तन श्री गुरुदेव दत्त ॥

॥ श्री संतराम नारायण ચાલીસા ॥

(રાગ : દત્તબાવની)

નારાયણ વિષ્ણુ અવતાર, કર જોડીને કરુ પ્રણામ,
આપો અમને હૃદયે હામ, સંત શિરોમણી શ્રી સંતરામ, ૧
રામકૃષ્ણ શંકર ગુરુદેવ, આપ જ છો નારાયણ દેવ,
સદાય મુખ પર હાસ્ય મધુર, નયનોમાં કરુણા ભરપૂર, ૨
આપ જ તાત માત ગુરુદેવ, ઐ શ્રી સંતરામલક્ષ્મણ દેવ,
ઝાલી આપ ભક્તોનો હાથ, સદાય રાખો તમારી સાથ, ૩
નિર્મલ સ્નેહના છો સાગર, અવધૂત શ્રી નારાયણ દાસ,
ઓઢી શ્વેત સત્યની ચાદર, સુખ શાંતિને સહુ આદર, ૪
મીઠી વાત કરે સહુ સાથ, મધુર હાસ્ય વેરે ગુરુનાથ,
વિષ્ણુ સહસ્ત્રના થાયે પાઠ, સન્મુખ આપ ભક્તો સહુ સાથ, ૫
નારાયણ લીલા અપાર, કોઈના પામે એનો પાર,
સિદ્ધિ મંત્ર નારાયણ નામ, ભાવે ભક્તો વઢે ચારવાર, ૬
અંતર્યામી સત્તચિત્ત છો, દર્શનથી સહુ દુઃખ હરો,
યોગ ધ્યાનના છો ભંડાર, અનંત લીલાઓ કરનાર, ૭
મંદિરમાં સૌ ભક્તોની સાથ, કરો રામાયણ ગીતા પાઠ,
કૃષ્ણ આપે જેમ અર્જુન બોધ, હરો રાવણવૃત્તિ દંભ કોધ, ૮
અંતર્યામી કરુણા સાગર, સદ્ગુરુ આપ છો પૂરણ કારજ,
જાતપાતનો રાખો ન ભેદ, સમભાવે સૌ પામે પ્રેમ, ૯
કરી કરુણા ધાર્યું શરીર, ઉદ્ધારે સદ્ગુરુ સહુ જીવ,
આવે વાઘના પંજે શિકાર, લાખ કોશિશ ના છૂટે લગાર, ૧૦

અંતઃકરણ શુદ્ધ સ્ફટિક સમાન, એવા આપ છો હે ભગવાન,
સત્સંગથી ટાળો ભવદુઃખ, સમજણથી આપો ભક્તિસુખ, ૧૧
હૃદય આપનું અતિ સરળ, દ્રવે જોઈ ભક્તોના દુઃખ,
મંત્ર ભણીને બનાવે જળ, સૌને થાયે કામ સરળ, ૧૨
નારાયણનું તેજ અજબ, દૃષ્ટિ પામતાં હર્ષ ગજબ,
અંજાતા એમાં સહુ ભક્ત, અખંડ જ્યોતનું જાણે તેજ, ૧૩
વહી જતા પ્રેમાંસુ સહજ, નારાયણથી મળે નજર,
દર્શન પામી મન ન ધરાય, ગુરુ ચરણોમાં નિત્ય નમાય, ૧૪
ભક્તો ગાદી એ નમાવે શીશ, પામે, નારાયણ આશિષ,
પાદુકાના કરતા દર્શન, જાણે સ્વયંસદ્ગુરુ ના દર્શન, ૧૫
સંત શિરોમણી શ્રી નારાયણ, થયા સમાધિએ આપ જ સ્થિર,
ઐ નાદથી ગાજ્યુ ગગન, થયો નારાયણનો જયજયકાર, ૧૬
સાકારથી નિરાકાર સ્વરૂપ, સહુ ભક્તોના હૃદયરૂપ,
નારાયણનું સૂક્ષ્મસ્વરૂપ, તેજ પુંજ સુંદર અતિરૂપ, ૧૭
એકમાંથી થયા અનેક, પોતે જુએ પોતાને જ એમ,
સઘળે આપના દર્શન થાય, દર્શન પામી સહુ હરખાય, ૧૮
ભક્તો આવે સમાધિસ્થાન ગુરુ ચરણોમાં ઘરે ધ્યાન,
સુખ શાંતિને પ્રેરણા પામે, નિર્બળ મનમાં પૂરે પ્રાણ, ૧૯
સૌના કંઠે એક જ ગાન, જય મહારાજ જય મહારાજ,
સમર્થ સદ્ગુરુ નારાયણ દાસ, સદાય રહેજો ભક્તોની પાસ, ૨૦

॥ દોહરો ॥

બોલો સૌ જન પ્રેમથી, જય જય જય નારાયણ દેવ,
ઐ શ્રી સંતરામ લક્ષ્મણ દેવ, ઐ શ્રી સંતરામ લક્ષ્મણ દેવ.
શ્રી સંતરામ મહારાજ કી જય - શ્રી સંતરામ મહારાજ કી જય

॥ श्री संतराम भावनी ॥

જય સદ્ગુરુ જય મહારાજ, પ્રગટ થયા ભક્તોને કાજ
 અવધૂત વેષે સઘળે ફરી, ધ્યાન યોગની વાત કરી
 ગઠ ગિરનારથી આવ્યા દેવ, જગકલ્યાણ ને કરવા સેવ
 સેવા-સ્મરણનો લૈ આહાર, નિરાધાર નો તું આધાર ૪

દંડ-કમંડલું કરમાં ધરી, હાજર થાતો ભાવભરી
 રુપે-અરુપી તું સોહાય, મન મારું એમાં લોભાય
 લીલા તારી ગાઉં અપાર, દેજે મુક્તિ એમાં સાર
 સૂણી આજ બાળકનો સાદ, એને તું ના કરજે નિરાશ ૮

અવધૂત ઓલિયા રુપ ધરી, શ્વેત અંગરખું અંગે ધરી
 બે શિષ્યોને લઈ સંગાથ, સૂણાવ્યો તેં બંસીનાદ
 નાદ સૂણી સૌ આભા થયા, લીલા કરી અલોપ થયા
 ભાન ભૂલ્યા શ્રી લક્ષ્મણદાસ, શોધવા લાગ્યા થૈ ઉદાસ ૧૨

વન-ઉપવન જળ સ્થળને પૂછે, વાવડ ન મળતાં આસું લૂછે
 રાખી હૈંયે એકજ ટેક, ફરતાં પહોંચ્યા ગિરનાર છેક
 લીલા સૂણી ત્યાં અપરંપાર, ગાતા થાશે બેડો પાર
 લોક શિક્ષણ દેવા કાજ, પ્રગટયા આપ યોગીશિરતાજ ૧૬

જૂનાગઢ તળેટી માંહય, સ્ત્રી એક રોતી કૂટતી હાય
 વિપ્ર સ્ત્રીનો મૃતભરથાર, ત્યજી ગયો એનો સંસાર
 કલ્પાંત સુણી આવ્યા યોગી, માધાનંદનું નામ ઠોકી
 સાદ સુણી યમદૂત ભાગ્યો, સૂતો જાણે હમણાં જાગ્યો ૨૦

પ્રાણ દઈને ગુપ્ત થયા, સચરાચરમાં ફરતાં રહયા,
 આવ્યા ફરતાં વઢવાણ ગામ, ગંભીર સિંહ રિંબાતો આમ
 અંતિમ ઘડીઓ એની ગણાય, વ્હારે એની દોડી જાય
 ચરણરજ દૈ બેઠો કર્યો, જન્મ-મરણનો ફેરો ટળ્યો ૨૪

પૃથ્વીરાજના મહેલે ગયા, અભય વરદાનો એને કહયા
 રાજગાદીની ચિંતા બાળી, આધિ-વ્યાધિ ઉપાધિ ટાળી

રાજકુવરસિંહ આવ્યો શરણ, પામ્યો સુખે ગુરુચરણ
 ધન્ય ઘડીએ ધન્ય એ દિન, ભક્તિ ભાવે થયો તલ્લીન ૨૮

ગોવિંદરાવે નમન કીધું, રાજગાદીનું વચન દીધું
 ગાયકવાડને દીધી ગાદી, ગુરુ તણી એ પરસાદી
 દીન પતિત તણાં રખવાળ, આવી માથે કર પંપાળ
 હું છું તારો બાળ ગમાર, ના જોશો અવગુણ લગાર ૩૨

તાપી તટ ઉતરાણ આવ્યા, જિતામુની ને ગુરુ માન્યા
 બાલયોગીનું નામ ધરી, જનસેવા ખૂબ પ્રેમે કરી
 સુરતમાં લોક આગથી ડર્યા, કમુંડલું જળથી શાંત કર્યા
 અનવરહુસેનનાં ઘરમાં જઈ, કાઢ્યું પ્રેતને પાણી દઈ ૩૬

કતાર ગામે સુખાજીભગત, ચરણ સેવતાં જીત્યો જગત
 અશ્વિનીકુમાર તીર્થે જાય, જોઈ સંતો રાજી થાય
 ઢીમર માછીમારે જોયું, તન-મન કેરું ભાન ખોયું
 શાયર બંસીલાલ મળ્યા, એનાં કેંક જન્મના પુણ્ય ફળ્યા ૪૦

શ્રીરંગદાસના ધામે ગયા, તંબીથી જલપાત્રો ભર્યા
 જિતામુનીને થઈ ગઈ જાણ, ભાગ્યા બાલયોગી તત્કાળ
 પૂર્વ જીવનને વ્યતીત કરી, અવધૂત રૂપે જગમાં ફરી
 વાંકાનેરમાં વીરો મળ્યો, સમજુ પુત્રીનો ફેરો ફળ્યો ૪૪

પીપલગ ગામે આવી ચઢ્યા, રાયણ કેરી બખોલે રહયા
 ધન ધન પૂજાભાઈ ભગત, તમે કર્યું શ્રી ગુરુ જતન
 ડુંગા કૂઈ પર સ્નાન કર્યું, આજે દેરી નામ ધર્યું
 શ્રદ્ધા ભાવે જે ત્યાં જાય, દુઃખ દારિદ્ર્ય તેના જાય ૪૮

પૂજાભાઈને વશ થયા, નટપુરમાં શ્રી સ્થિર થયા
 સંત સમાગમ નિશદિન થાય, મહારાજના સૌ ગુણલા ગાય
 અવધૂત દશાનો ત્યાગ કરી, શ્રી સંતરામનું નામ ધરી
 બેઠાં આસનવાળી આજ, બોલો જય જય જય મહારાજ ૫૨

॥ अथ श्री शिवमहिम्नःस्तोत्रम् ॥

श्री गणेशाय नमः

गजाननं भूतगणाधिसेवितं, कपित्थजम्बूङ्गलयारुत्तक्षणम्
उमासुतं शोकविनाशकारकं, नमामि विघ्नेश्वरपादपङ्कजम्

श्री पुष्पदन्त उवाच

महिम्नः पारं ते परमविदुषो यद्यसदृशी
स्तुतिर्ब्रह्मादीनामपि तदवसन्नास्त्वयि गिरः
अथावाच्यः सर्वः स्वमतिपरिणामावधि गृणन्
ममाप्येष स्तोत्रे हर निरपवादः परिकरः १
अतीतः पथानं, तव य महिमा वाङ्मनसयो-
रतद्वावृत्त्या यं यकितमभिधत्ते श्रुतिरपि
स कस्य स्तोतव्यः कतिविधगुणः कस्य विषयः
पदे त्वर्वाचीने पतति न मनः कस्य न वयः २
मधुस्फीता वायः परमममृतं निर्मितवत-
स्तव ब्रह्मन् किं वागपि सुरगुरोर्विस्मयपदम्
मम त्वेतां वाणीं गुणकथनपुण्येन भवतः
पुनामीत्यर्थेऽस्मिन्पुरमथन! बुद्धिर्व्यवसिता ३
तवैश्वर्यं यत्तज्जगद्दुदयरक्षाप्रलयकृत्
त्रयीवस्तु व्यस्तं तिसृषु गुणभिन्नासु तनुषु
अभव्यानामस्मिन् वरद रमणीयामरमणीं
विलन्तुं व्याकोशीं विदधत ईहेके जडधियः ४
किमीलः किंकायः स भवु किमुपायस्त्रिभुवनं
किमाधारो धाता सृजति किमुपादानं इति य
अतर्कर्यैश्वर्ये त्वय्यनवसरदुःस्थो हतधियः
कुतर्कोऽयं कांश्चिन्मुभरयति मोहाय जगतः ५
अजन्मानो लोकाः किमवयववन्तोऽपि जगता-
मधिष्ठातारं किं भवविधिरनादृत्य भवति

अनीशो वा कुर्याद् भुवनजनने कः परिकरो
यतो मंदास्त्वां प्रत्यमरवर! संशेरत ईमे
त्रयी सांभ्यं योगः पशुपतिमतं वैष्णवमिति ६
प्रभिन्ने प्रस्थाने परमिदमदः पथ्यमिति य
रुथीनां वैश्व्यादृजुकुटिल नानापथजुषां
नृणामेको गम्यस्त्वमसि पयसामर्षव ईव ७
महोक्षः अट्वाङ्गं परशुरजिनं भस्म इण्डिनः
कपालं येतीयत्तव वरद तन्त्रोपकरणम्
सुरास्तां तामृद्धिं दधति तु भवद्भ्रूप्रशिखितां
न हि स्वात्मारामं विषयमृगतृष्णा भ्रमयति ८
ध्रुवं कश्चित्सर्वं सकलमपरस्त्वध्रुवमिदं
परो ध्रौव्याध्रौव्ये जगति गदति व्यस्तविषये
समस्तेऽप्येतस्मिन् पुरमथन् तैर्विस्मित ईव
स्तुवन् जिह्रेमि त्वां न भवु ननु धृष्टा मुभरता ९
तवैश्वर्यं यत्नाद्यदुपरि विरंयिर्हरिरधः
परिच्छेत्तुं यातावनलमनलस्कंधवपुषः
ततो भक्तिश्रद्धाभरगुरुगृणद्भ्यां गिरिश यत्
स्वयं तस्थे ताभ्यां तव किमनुवृत्तिर्न इलति १०
अयत्नादापाद्य त्रिभुवनमवैरव्यतिकरं
दशास्थो यद्बाहूनभृत रणकंडूपरवशान्
शिरः पद्मश्रेणीरयितयरणांभोरुडभलेः
स्थिरायास्त्वद्भक्ततेस्त्रिपुरहर विस्कुर्जितमिदम् ११
अमुष्य त्वत्सेवासमधिगतसारं भुजवनं
अलातकैलासेऽपि त्वदधिवसतौ विक्रमयतः
अलभ्या पातालेऽप्यलसयिलतां गुष्ठशिरसि
प्रतिष्ठा त्वय्यासीद् ध्रुवमुपयितो मुह्यति भलः १२

યદદ્ધિં સુત્રામ્ણો વરદ પરમોચ્ચૈરપિ સતી-
 મધશ્ચક્રે બાણઃ પરિજનવિધેયસ્ત્રિભુવનઃ
 ન તચ્ચિત્રાં તસ્મિન્વરિવસિતરિ ત્વચ્ચરણયો-
 ન કસ્યા ઉગત્યૈ ભવતિ શિરસસ્ત્વચ્ચવનતિઃ ૧૩
 અકાં ડબ્જ હ્માં ડકાયચકિતદે વાસુ રકૃપા-
 વિધેયસ્યાસીઘસ્ત્રિનયન વિષં સંહતવતઃ
 સ કલ્માષઃ કંઠે તવ ન કુરુતે ન શ્રિયમહો
 વિકારોડપિ શ્લાઘ્યો ભુવનભયભંગવ્યસનિનઃ ૧૪
 અસિદ્ધાર્થા નૈવ ક્વચિદપિ સદેવાસુરનરે
 નિવર્તન્તે નિત્યં જગતિ જયિનો યસ્ય વિશિખાઃ
 સ પશ્યગ્રીશ ત્વામિતરસુરસાધારણમભૂત્
 સ્મરઃ સ્મર્તવ્યાત્મા ન હિ વશિષ્ઠ પથ્યઃ પરિભવઃ ૧૫
 મહીપાદાઘાતાદ્ વ્રજતિ સહસા સંશયપદં
 પદં વિષ્ણોભ્રમ્યદ્ભુજપરિઘરુગણગ્રહગણમ્
 મુહુર્દોર્દોસ્થ્યં યાત્યનિભૂતજટાતાડિતતટા
 જગદ્રક્ષાયૈ ત્વં નટસિ નનુ વામૈવ વિભુતા ૧૬
 વિચહ્યાયી તારાગણગુણિતફેનોદ્ગમરુચિઃ
 પ્રવાહો વારાં યઃ પૃષ્ઠતલઘુદ્દષ્ટઃ શિરસિ તે
 જગદ્દ્રીપાકારં જલધિવલયં તેન કૃતમિ-
 ત્યનેનૈવોગ્નેયં ધૃતમહિમ દિવ્યં તવ વપુઃ ૧૭
 રથઃ ક્ષોણી યન્તા શતધૃતિરગેન્દ્રો ધનુરથો
 રથાજ્ઞે ચન્દ્રાકોં રથચરણપાણિઃ શર ઈતિ
 દિધક્ષોસ્તે કોડયં ત્રિપુરતૃણમાડમ્બરવિધિ-
 વિધેયૈઃ ક્ષીડન્ત્યો ન ખલુ પરતન્ત્રાઃ પ્રભુધિયઃ ૧૮
 હરિસ્તે સાહસ્ત્રાં કમલબલિમાધાય પદયો-
 ર્યદેકોને તસ્મિન્ નિજમુદહરગ્નેત્રકમલમ્

ગતો ભક્ત્યુદ્રેકઃ પરિણતિમસૌ ચક્રવપુષા
 ત્રયાણાં રક્ષાયૈ ત્રિપુરહર જાગર્તિ જગતામ્ ૧૯
 કતૌ સુપ્તે જાગ્રત્ત્વમસિ ફલયોગે કતુમતાં
 ક્વ કર્મ પ્રધ્વસ્તં ફલતિ પુરુષારાધનમૃતે
 અતસ્ત્વાં સંપ્રેક્ષ્ય કતુષુ ફલદાનપ્રતિભુવં
 શ્રુતૌ શ્રદ્ધાં બધ્વા દેહપરિકરઃ કર્મસુ જનઃ ૨૦
 ક્રિયાદક્ષો દક્ષઃ કતુપતિરધીશસ્તનુભૃતા-
 મૃષીણામાર્ત્વિજ્યં શરણદ સદસ્યાઃ સુરગણાઃ
 કતુભ્રંશસ્ત્વત્તઃ કતુફલવિધાનવ્યસનિનો
 ધ્રુવં કર્તુઃ શ્રદ્ધાવિધુરમભિચારાય હિ મખાઃ ૨૧
 પ્રજનાથં નાથ પ્રસભમભિકં સ્વાં દુહિતરં
 ગતં રોહિદ્ભૂતાં રિરમયિષુમૃષ્યસ્ય વપુષા
 ધનુષ્પાણેર્યાતં દિવમપિ સપત્રાકૃતમમું
 ત્રસંતં તેડઘાપિ ત્યજતિ ન મૃગવ્યાધરભસઃ ૨૨
 સ્વલાવણ્યાશંસા ધૃતધનુષમહ્નાય તૃણવત્
 પુરઃ પ્લુષ્ટં દષ્ટ્વા પુરમથન પુષ્પાયુધમપિ
 યદિ સ્ત્રૌણં દૈવી યમનિરત દેહાર્ધઘટના-
 દવૈતિ ત્વામદ્ધા બત વરદ મુગ્ધા યુવતયઃ ૨૩
 સ્મશાનેષ્વાકીડા સ્મરહર પિશાચાઃ સહચરા-
 શ્ચિતાભસ્માલેપઃ સ્નગપિ નૃકરોટીપરિકરઃ
 અમંગલ્યં શીલં તવ ભવતુ નામૈવમખિલં
 તથાપિ સ્મર્તૃણાં વરદ પરમં મંગલમસિ ૨૪
 મનઃ પ્રત્યક્ષિત્તે સવિધમવધાયાત્તમરુતઃ
 પ્રહૃષ્યદ્રોમાણઃ પ્રમદસલિલોત્સંગિતદેશઃ
 યદાલોક્યાહ્લાદં હૃદ ઈવ નિમજ્યામૃતમયે
 દધત્યન્તસ્તત્ત્વં કિમપિ યમિનસ્તત્કિલ ભવાન્ ૨૫
 ત્વમર્કસ્ત્વં સોમસ્ત્વમસિ પવનસ્ત્વં હુતવહ-
 સ્ત્વમાપસ્ત્વં વ્યોમ ત્વમુ ધરણિરાત્મા ત્વમિતિ ચ

परिच्छिन्नामेवं त्वयि परिष्ठाता भिन्नतु गिरं
न विन्नस्तत्तत्त्वं वयमिह तु यत्त्वं न भवसि २६
त्रयीं तिस्रो वृत्तीस्त्रिभुवनमथो त्रीनपि सुरा
अकारधैर्वर्षोस्त्रिभिरभिदधतीर्षाविकृतिः
तुरीयं ते धाम ध्वनिभिरवरुन्धानमण्डुभिः
समस्तं व्यस्तं त्वां शरणाद गृणात्योमिति पदम् २७
भवः शर्वो रुद्रः पशुपतिरथोग्रः सहमहा-
स्तथा भीमेशानाविति यदभिधानाष्टकमिदम्
अमुष्मिन्प्रत्येकं प्रवियरति देव श्रुतिरपि
प्रियायास्मै धाम्ने प्रणिहितनमस्योऽस्मि भवते २८
नमो नेदिष्ठाय प्रियदव दविष्ठाय य नमो
नमः क्षोदिष्ठाय स्मरुदर मदिष्ठाय य नमः
नमो वर्षिष्ठाय त्रिनयन यविष्ठाय य नमो
नमः सर्वस्मै ते तदिदमितिसर्वाय य नमः २९
अहलरजसे विश्वोत्पत्तौ भवाय नमो नमः
प्रभलतमसे तत्संहारे उराय नमो नमः
जनसुभकृते सत्त्वोद्रिक्तौ मृडाय नमो नमः
प्रमदसि पदे निस्त्रैगुण्ये शिवाय नमो नमः ३०
कृशपरिष्ठाति येतः क्लेशवश्यं क्व येदं
क्व य तव गुणसीमोल्लङ्घिनी शश्वद्विद्धिः
धिति यदितममन्दीकृत्य मां भक्तिराधा-
द्वरद यरणायोस्ते वाक्यपुष्पोपहारम् ३१
असितगिरिसमं स्यात्कञ्जलं सिंधुपात्रे
सुरतरुवरशाभा लेभनी पत्रमुर्वी
क्षिप्रति यद्वि गृहीत्वा शारदा सर्वकालं
तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ३२
असुरसुरमुनीन्द्रैरर्थितस्येन्दुमौले-
र्ग्रथितगुणमहिम्नो निर्गुणस्येश्वरस्य

सकलगुणवरिष्ठः पुष्पदन्ताभिधानो
रुथिरमलधुवृत्तौः स्तोत्रमेतय्यकार ३३
अहलरुदरनवधं धूर्जटेः स्तोत्रमेतत्
पठति परमभक्त्या शुद्धचित्तः पुमान्यः
स भवति शिवलोके रुद्रतुल्यस्तथाऽत्र
प्रयुरतरधनायुः पुत्रवान्कीर्तिमांश्च ३४
महेशानापरो देवो महिम्नो नापरा स्तुतिः
अधोराणापरो मंत्रो नास्ति तत्त्वं गुरोः परम् ३५
दीक्षा दानं तपस्तीर्थं ज्ञानं योगादिकाः क्रियाः
महिम्नःस्तवपाठस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ३६
कुसुमदशननामा सर्वगंधर्वराजः
शिशुशशिधरमौलेर्देवदेवस्य दासः
स भलु निजमहिम्नो भ्रष्ट एवास्य रोषात्
स्तवनमिदमकार्षीद् द्विव्यदिव्यं महिम्नः ३७
सुरवरमुनिपूज्यं स्वर्गमोक्षैकदेतुं
पठति यद्वि मनुष्यः प्रांजलिर्नान्ययेताः
व्रजति शिवमसमीपं किञ्चरैः स्तूयमानः
स्तवनमिदममोघं पुष्पदन्तप्रणीतम् ३८
श्रीपुष्पदन्त मुष्पदं कञ्जनिर्गतेन
स्तोत्रेण कित्त्विषदरेण उरप्रियेण
कंठस्थितेन पठितेन समाहितेन
सुप्रीक्षितो भवति भूतपतिर्महेशः ३९
धृत्येषा वाङ्मयी पूजा श्रीमच्छंकरपादयोः
अर्पिता तेन देवेशः प्रीयतां मे सदाशिवः ४०
आसमाप्तमिदं स्तोत्रं पुण्यं गन्धर्वभाषितम्
अनौपम्यं मनोहारि शिवमीश्वरवर्णनम् ४१

તવ તત્ત્વં ન જાનામિ ક્રીદશોડસિ મહેશ્વર
 યાદશોડસિ મહાદેવ તાદશાય નમોનમઃ ૪૨
 એકકાલં દ્વિકાલં વા ત્રિકાલં યઃ પઠેન્નરઃ
 સર્વ પાપવિનિર્મુક્તઃ શિવલોકે મહીયતે ૪૩
 યદક્ષરં પદં ભ્રષ્ટં માત્રાહીનં ચ યદ્ભવેત્
 તત્સર્વ ક્ષમ્યતાં દેવ પ્રસીદ પરમેશ્વર! ૪૪

॥ ઈતિ શ્રી પુષ્પદંતવિરચિતં શિવમહિમ્નસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ॥

॥ આરતી ॥

બોલો જય જય જય મહારાજ, સતગુરુજીની આરતી-ટેક.
 ધ્યાન કરો એક ધૂનમાં, મોટા તે સતગુરુ દેવ રે. (૨)
 આરતમાં આરતી કરો રે, એવું સમજીને સતગુરુ સેવ. સત. બોલો. ૧
 સતગુરુજી દયા કરે, ત્યારે શૂન્ય શિખર પર જાય રે, (૨)
 ગમ આવે જો ગુરુતણી રે, ત્યારે નામ નિશાં પદ થાય સત. બોલો. ૨
 નિશાં થયું કેમ જાણીએ, બે અક્ષર એક જ થાય રે, (૨)
 જુઓ વિચારી ઝાંખીને રે, જ્યાં રે રો છે ત્યાં મ મો જાય. સત. બોલો. ૩
 સતગુરુએ સાચું કહ્યું, આઘ અક્ષર છે એ નામ રે, (૨)
 સુખસાગર તેમાં ભળ્યાં રે, સતગુરુએ બતાવ્યું જ્યાં ધામ. સત. બોલો. ૪
 સદ્ગુરુને શબ્દે રહેશે, તે પદ પામે સાર રે, (૨)
 શૂન્યનો છેડો આવશે રે, ત્યારે ઉતરશો ભવપાર. સત. બોલો. ૫
 પાર પડ્યા કેમ જાણીએ, જ્યારે મનમાં મન સમાય રે, (૨)
 મૂળ શબ્દમાં જે રહે રે, તેની વરતીઓ કહીં નવ જાય. સત. બોલો. ૬
 વરતીઓ જેની વશ થઈ, તે ગંભીર નાદમાં જાય રે, (૨)
 સ્થિર થઈને સાંભળો રે, શબ્દ વિનાનો શબ્દ જ્યાં થાય રે. સત. બોલો. ૭
 ગુરુગમ વિના આવે નહિ, જો કરીએ કોટિ ઉપાય રે, (૨)
 સુખસાગર કહે સાંભળો રે, સતગુરુને શરણે જાય. સત. બોલો. ૮

શબ્દમાંથી શબ્દ ઉઠે શબ્દમાં મળી જાય રે, (૨)
 એ શબ્દને જે પરખશે રે, તે શબ્દ સ્વરૂપે થાય. સત. બોલો. ૯
 શબ્દ ઉઠે શબ્દ બેસે, શબ્દે શબ્દ થાય રે. (૨)
 શુભ ચલણ છે શબ્દનાં રે, તે શબ્દને જે સાઘ. સત. બોલો. ૧૦
 શબ્દ રુંધે શબ્દ ગુંજે, શબ્દમાં છે સાર રે. (૨)
 શબ્દે શબ્દ ઉલટ્યો રે, તે શબ્દ નિરાધાર. સત. બોલો. ૧૧
 શબ્દ વેલે શબ્દ આવે, શબ્દ પહોંચે ક્યાંય રે. (૨)
 સુખસાગર સમજી રહ્યા રે, શબ્દ ઓળખીને શબ્દની માંઘ. સત. બોલો. ૧૨
 પોતે પોતામાં ભળી રહ્યા, પોતે જોયું પોતાનું આપ રે, (૨)
 પોતે સ્વરૂપે ગાઈ રહ્યા રે, કીધો પોતે પોતાનો થાપ. સત. બોલો. ૧૩
 પોતે મુન્ય ને પોતે શૂન્ય, ચરાચરમાં એજ રે, (૨)
 પોતે પોતાપણું પરહર્યા રે, ત્યારે પોતે તેના તેજ. સત. બોલો. ૧૪
 પોતે દીઠા ને પોતે દેખાડ્યા, બ્રહ્માસન ભરપૂર રે, (૨)
 સલંગ સૂત્રે વસી રહ્યા રે, પોતે નિરખો પોતાનું નૂર. સત. બોલો. ૧૫
 પોતે કહેતા પોતે સૂણતા, પોતે પોતાનો બોલ રે, (૨)
 સુખસાગર કહે સાંભળો રે, ગુરુગમનો કેમ આવે તોલ. સત. બોલો. ૧૬

॥ શ્રી રામસ્તુતિ ॥

શ્રી રામચંદ્ર કૃપાલુ ભજમન, હરણ ભવ-ભય દારુણમ્;
 નવ-કંજ-લોચન કંજ-મુખ, કર-કંજ, પદકંજારુણમ્.
 કંદર્પ અગણિત અમિત છબી નવ નીલ નીરદ સુંદરમ્;
 પટપીત માનહુતડિત રુચિ શુચિ નૌમિ જનક-સુતાવરમ્.
 શિર કિરીટ કુંડલ તિલક ચારુ ઉદાર અંગ વિભૂષણમ્;
 આજાનુ ભુજ શરયાપ-ધર સંગ્રામ જિત ખર-દૂષણમ્.
 ભજ દીનબંધુ દિનેશ દાનવ દૈત્યવંશ નિકન્દનમ્;
 રઘુનન્દ આનંદ-કંદ કૌશલ-ચંદ દશરથ-નન્દનમ્.
 ઈતિ વદતિ તુલસીદાસ શંકર શેષ મુનિ-મન રંજનમ્;
 મમ-હૃદય-કુંજ નિવાસ કુરુ કામાદિ ખલ-દલ ગંજનમ્.

કથા વિસર્જન હોત હૈં સુનહુ વીર હનુમાન
 રામ લક્ષ્મણ જાનકી સદા કરો કલ્યાણ
 એક ઘડી આધી ઘઠી આધિમેં પુનિ આધ
 તુલસી સંગત સંતકી કટે કોટી અપરાધ
 વાજાં વાગ્યાં વિધવિધનાં ભરદ્ વાજકે પાસ
 સબ દેવતા આશ્રમ ગયે શંભુ ગયે કૈલાસ
 રામકથા અધદાહિની જો ઘર ચર્યા હોત
 શ્રવન સુનત નિત્ય યજ્ઞફલ ભવસાગર કે પોત
 કામિહિ નારિ પિયારિ જિમિ લોભિહિ પ્રિય જિમિ દામ
 તિમિ રઘુનાથ નિરંતર પ્રિય લાગહુ મોહિ રામ
 મો સમ દીન ન દીનહિત તુમ્હ સમાન રઘુવીર
 અસ બિચારી રઘુબંસ મનિ હરહુ બિષમ ભવભીર
 શિવજી કથાકે અંતમે લીજે રઘુવીર નામ
 એકબાર સૌ કોઈ કહો જય જય જય જય સિયારામ

સિયાવર	રામચંદ્રકી	જય
અયોધ્યા	રામલલાકી	જય
ઉમાપતિ	મહાદેવકી	જય
રમાપત	રામચંદ્રકી	જય
વૃંદાવન	કૃષ્ણચંદ્રકી	જય
પવનસુત	હનુમાનકી	જય
બોલો ભાઈ	સબ સંતનકી	જય

ૐ શાંતિઃ ૐ શાંતિઃ ૐ શાંતિઃ

(સવારે જાગીને પથારીમાં બેસી હાથ જોતાં બોલવાનો શ્લોક)

કરદર્શન

કરાગ્રે વસતે લક્ષ્મીઃ કરમૂલે સરસ્વતી,
 કરમધ્યે તું ગોવિન્દઃ પ્રભાતે કરદર્શનમ્.

હાથના આગળના ભાગમાં લક્ષ્મી, મૂળ ભાગમાં સરસ્વતી અને વચલા ભાગોમાં ગોવિન્દ વસે છે, માટે સવારે હાથનું દર્શન કરવું.

(પથારીમાંથી ઊઠીને જમીન પર પગ મૂકતાં પહેલાં બોલવાનો શ્લોક)

પૃથ્વી વંદન

સમુદ્રવસને દેવિ ! પર્વતસ્તન મંડલે,
 વિષ્ણુપત્નિ! નમસ્તુભ્યં પાદસ્પર્શ ક્ષમસ્વ મે.

સમુદ્રરૂપી વસ્ત્રોવાણી, પર્વતરૂપી સ્તનોવાળી અને વિષ્ણુ ભગવાનની પત્ની હે પૃથ્વીદેવી ! તમને નમસ્કાર કરું છું. મારા પગનો તમને સ્પર્શ થાય છે માટે ક્ષમા કરો.

સુપ્રભાતમાં શુભ માગણી

બ્રહ્મા મુરારિસ્ત્રિપુરાન્તકારી
 ભાનુઃ શશી ભૂમિસુતો બુધશ્ચશ્ચ,
 ગુરુશ્ચ શુકઃ શનિરાહુકેતવઃ
 કુર્વન્તુ સર્વ મમ સુપ્રભાતમ્.

(જગતના કર્તા) બ્રહ્માજી, મુર દૈત્યને મારનારા વિષ્ણુ ભગવાન, ત્રિપુર રાક્ષસને મારનારા શિવજી અને સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, ગુરૂ, શુક, શનિ, રાહુ અને કેતુ (નવ ગ્રહો) મારું પ્રભાત સારું કરો.

સવારનો વખત આનંદમાં જાય તો આખો દહાડો આનંદમાં જાય.)

ગુરૂને નમસ્કાર

ગુરુબ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુઃ ગુરુર્દેવો મહેશ્વર,
 ગુરુસાક્ષાત્ પરંબ્રહ્મ તસ્મે શ્રી ગુરુવે નમઃ.

દુનિયાનાં દુઃખો દૂર કરવાનો માર્ગ બતાવનાર ગુરુ એ જ બ્રહ્મા છે, એજ ગુરુ (સર્વવ્યાપક) વિષ્ણુ ભગવાન છે, એ જ ગુરુ મહાદેવ છે; જ્ઞાન આપનારા ખરા ગુરુ સાક્ષાત્ પરબ્રહ્મ છે. એવા ગુરુને હું નમસ્કાર કરું છું.

(સ્નાન કરતી વખતે બોલવાનો શ્લોક)

ગંગે ય યમુને ચૈવ ગોદાવરિ સરસ્વતી,
 નર્મદે સિંધુ કાવેરિ જલેડસ્મિન્ સન્નિધિં કુરુ.

હે ગંગા, યમુના, ગોદાવરી, સરસ્વતી, નર્મદા, સિન્ધુ અને કાવેરી નદીઓ ! તમે સર્વે આ મારા નાહવાના પાણીમાં પધારો.

દીપ દર્શન

શુભં કરોતુ કલ્યાણમારોગ્યં ધનસંપદાઃ,
શત્રુબુદ્ધિવિનાશાય દીપજ્યોતિર્નમોડસ્તુ તે.

હે દીવાની જ્યોત ! તું શુભ તથા કલ્યાણ કરે છે તેમજ આરોગ્ય અને ધનસંપત્તિ આપે છે, કોઈને પણ શત્રુ સમજવાની બુદ્ધિનો નાશ કરે છે, માટે હું તમને નમન કરું છું.

ગણપતિ

વિઘ્નેશ્વરાય વરદાય સુરપ્રિયાય,
લંબોદરાય સકલાય જગત્ હિતાય,
નાગાનનાય શ્રુતિયજ્ઞ વિભૂષિતાય,
ગૌરીસુતાય ગણનાથ નમો નમસ્તે.

વિઘ્નોને દૂર કરનારા, વરદાન આપનારા, દેવોને વહાલા, મોટા પેટવાળા, સર્વ જગતનું હિત કરનારા, હાથી જેવા મુખવાળા, શ્રુતિ (વેદ) અને યજ્ઞના શૃંગારરૂપ, પાર્વતીજીના પુત્ર, એવા હે શ્રી ગણપતિ! આપને નમસ્કાર હો.

વિષ્ણુ

શાન્તાકારં ભુજગશયનમં પદ્મનાભં સુરેશં,
વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણ શુભાંગમ્;
લક્ષ્મીકાન્તં કમલનયનં યોગિભિઘ્નયાનગમ્યં,
વન્દે વિષ્ણુ ભવભયહરં સર્વલોકૈકનાથમ્.

શાંત આકૃતિવાળા, શેષનાગ ઉપર શયન કરનારા, નાભિમાં કમળ ધારણ કરનારા, દેવોના દેવ, જગતના આધાર, આકાશ જેવા, વાદળના રંગ જેવા, સુંદર અંગવાળા, લક્ષ્મીજીના સ્વામી, કમળ જેવાં નેત્રોવાળા, ધ્યાન દ્વારા યોગીઓને પ્રાપ્ત થનારા, સંસારના ભયોને હરનારા અને સર્વ લોકોના એકજ ધણી એવા શ્રીવિષ્ણુ ભગવાનને હું વદન કરું છું.

સૂર્ય

નમઃ સવિત્રે જગદેક્યક્ષુષે,
જગત્પ્રસૂતિસ્થિતિનાશહેતવે,
ત્રયીમયાય ત્રિગુણાત્મધારિણે,
વિરિંચિનારાયણશંકરાત્મને.

જગતની એક આંખરૂપ, જગતની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને લયના હેતુરૂપ, ત્રણ વેદરૂપ, ત્રણ ગુણના આત્મારૂપ, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ અને શંકર સ્વરૂપ એવા શ્રીસૂર્યનારાયણ ભગવાનને નમસ્કાર હો.

શંકર

નાગેન્દ્રહારાય ત્રિલોચનાય,
ભસ્માંગરાગાય મહેશ્વરાય,
નિત્યાય શુદ્ધાય દિગમ્બરાય,
તસ્મૈ 'ન'કારાય નમઃ શિવાય.

જેમના ગળામાં સર્પોનો હાર છે, જેમને ત્રણ નેત્રો છે, ભસ્મ એ જ જેમનાં અંગરાગ (અનુલેપન) છે, દિશાઓ એ જ જેમનાં વસ્ત્રો છે (એટલે કે જેઓ નગ્ર છે) એવા શુદ્ધ, નિત્ય, મહેશ્વર, 'ન'કારસ્વરૂપે શિવજીને નમસ્કાર હો.

દેવી

સર્વમંગલમાંગલ્યે શિવે સર્વાર્થસાધિકે
શરણ્યે ત્ર્યંબકે ગૌરિ નારાયણિ નમોડસ્તુ તે

સર્વે શુભ કાર્યોમાં, સર્વ અર્થ સાધનાર, (શિવ-પત્ની) કલ્યાણકારી, ત્ર્યંબક-ત્રણ નેત્રવાળા શિવની અર્ધાંગિના ! નારાયણી ! (કલ્યાણરૂપ દેવી !) તમને મારા નમસ્કાર હો.

(જમતી વખતે બોલવાનો શ્લોક)

બ્રહ્માર્પણં બ્રહ્મ હવિઃ બ્રહ્માગ્નૌ બ્રહ્મણા હુતમ્,
બ્રહ્મૈવ તેન ગન્તવ્યં બ્રહ્મકર્મસમાધિના.

અર્પણ કરવાનું સાધન બ્રહ્મ, અર્પણના પદાર્થો બ્રહ્મ, બ્રહ્મ વડે બ્રહ્મરૂપી અગ્નિમાં હોમાય તે બ્રહ્મ છે, એવી બ્રહ્મકર્મરૂપી સમાનબુદ્ધિવાળો બ્રહ્મને પામે છે.

અહં વૈશ્વાનરો ભૂત્વા પ્રાણિનાં દેહમાશ્રિતઃ,
પ્રાણાપાનસમાયુક્તઃ પચામ્યન્નં ચતુર્વિધમ્.

પ્રાણીઓના દેહમાં રહીને વૈશ્વાનર અગ્નિનું રૂપ લઈને, પ્રાણ આપન વગેરે પાંચ વાયુને નિયમમમાં રાખીને, પ્રાણી ચાર પ્રકારનું જે અન્ન થાય છે, તે હું પચાવું છું.

શયન સમયે

કૃષ્ણાય વાસુદેવાય હરયે પરમાત્મને,
પ્રણતકલેશનાશાય ગોવિન્દાય નમો નમઃ.

વસુદેવના પુત્ર એવા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને, દુઃખ હરનાર પરમાત્માને, શરણ આવનારા કલેશો ટાળનાર ગોવિન્દને વારંવાર નમસ્કાર હો.

જગત નિયંત્રક દરેક વ્યક્તિના ભાવિનું તેના ભૂતકાળના કર્માનુસાર નિયંત્રણ કરે છે. જે બનવાનું નિર્માણ થયેલ નથી તે નહીં જ બને, તમે ગમે તેટલો પ્રયત્ન કરો છતાં પણ: અને જે બનાવાનું છે તે અચૂક બનશે જ, તમે ગમે તેટલો પ્રયત્ન રોકવાનો કરો તો પણ, આ નિશ્ચિત છે, માટે દરેક પ્રસંગમાં શાંતિ ધારણ કરો.

- શ્રી રમણ મહર્ષિ

If you project Hatred and jealousy they will Rebound on you with Compound Interest. No Power can Avert them; When once you have put them in motion, You will have to bear them, Remembering this will prevent you from doing Wicked Things.

- SWAMI VIVEKANAND

જો તમે દ્વેષ અને તિરસ્કાર ફેંકશો તો તે ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ સાથે તમારા ઉપર જ પાછો ફેંકાશે, કોઈ શક્તિ તેમને રોકી શકશે નહીં. જ્યારે એકવાર તમે તેને ગતિશીલ બનાવ્યા છે ત્યારે તમારે તે વેઠવાં જ પડશે. આટલું યાદ રાખવાથી તમે દુષ્ટ કૃત્યો કરતાં રોકાશો.

- સ્વામી વિવેકાનંદ

નાન્યા સ્પૃહા રઘુપતે હૃદયેડસ્મદીયે
સત્યં વદામિ ચ ભવાનખિલાન્તરાત્મા ।
ભક્તિ પ્રયચ્છ રઘુપુંગવ નિર્ભરાં મે
કામાદિદોષરહિતં કુરુ માનસં ચ ॥

હે રામ, આપ તો આત્મામાં જ વિરાજમાન છો. મારે કાંઈ પણ નથી જોઈતું, અને જો તમે સાચે જ આ દાસ પર કૃપા કરવા ઈચ્છાતા હો તો ભક્તિનું પ્રદાન કરો, અને મનને સમસ્ત કામનાઓથી શૂન્ય કરી દો.